

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ

ПРО РОБОТУ КОМУНАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ КУЛЬТУРИ
«ДНІПРОВСЬКІ МІСЬКІ ПУБЛІЧНІ
БІБЛІОТЕКИ»
ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЗА 2024 РІК

м. Дніпро
2024

Дніпровські міські
публічні бібліотеки

З М І С Т

1.	Концептуальні напрямки розвитку бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР	1
2.	Інформаційно - бібліотечні ресурси	2
3.	Інформаційно - бібліографічне забезпечення користувачів	6
4.	Організаційно - методична діяльність	7
5.	Інформаційно - маркетингова діяльність	11
6.	Соціокультурна та просвітницька діяльність бібліотек	11
7.	Програмно - проєктна діяльність	28
8.	Профілювання бібліотек	30
9.	Рекламно-іміджева діяльність	31
10.	Управління. Розвиток бібліотечного персоналу	33
11.	Фінансове утримання	34
12.	Розвиток матеріально-технічної бази	34

1. Концептуальні напрямки розвитку бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР

У 2024 році діяльність дніпровських міських публічних бібліотек була направлена на створення комфортних умов для користувачів, безбар'єрного простору, наповнення бібліотечних фондів україномовними книгами, популяризацію української мови, культури, промоцію читання, організацію і проведення культурно-просвітницьких та дозвіллевих заходів,

Здобутками року для закладу стали успішна реалізація проєктів: «Ігротека DniproGame», «Твій простір турботи UmbrellaHub» на базі Центральної міської бібліотеки. Вже третій рік поспіль на 8 локаціях міста відбуваються пізнавально-творчі заходи у межах корпоративного проєкту «Бібліопікнік», які дуже полюбилися маленьким і дорослим містянам.

Робота КЗК «ДМПБ» ДМР була гідно оцінена Українською бібліотечною асоціацією. На Всеукраїнському конкурсі на здобуття звання «Бібліотека року» для бібліотек України заклад отримав Почесне звання «Бібліотека року» в номінації «середні бібліотеки», а також Спеціальну відзнаку Секції працівників публічних бібліотек «за охоплення».

Бібліотекарі здійснюють постійний моніторинг потреб читачів, адаптують надання послуг та бібліотечний простір до вимог воєнного часу, роблять все можливе, аби й надалі бібліотеки залишалися культурними центрами життя громади.

1.1. Організація бібліотечного обслуговування

З урахуванням безпекових вимог для користувачів і співробітників у 2024 році повноцінно працювали 26 з 34-х філій КЗК «ДМПБ» ДМР. З них 3 бібліотеки мають власне найпростіше укриття - Центральна міська бібліотека, Бібліотека на проспекті Олександра Поля, Бібліотека на проспекті Слобожанському. В цих сховищах організовано безпечний простір не тільки для захисту, але й для проведення заходів під час повітряної тривоги.

На підставі укладених закладом угод 23 філії користуються укриттями освітніх закладів.

Для співробітників 8 філій - №№ 1, 4, 5, 14, 16, 17, 27, 32, які не мають укриття на відповідній відстані, робочі місця організовані в інших бібліотеках.

Для обслуговування маленьких читачів були організовані дитячі простори у приміщеннях Центральної міської бібліотеки, філіях № 18, 21.

Останнім часом набуває популярності форма нестационарного бібліотечного обслуговування - книгоношення. Така послуга є безкоштовною, користуватися нею можна впродовж року. Читачам, які в силу свого віку чи за станом здоров'я не можуть завітати до бібліотеки, співробітники філій № 3, 6, 7 приносять книжки додому. Для людей, особливо старшого покоління, це не тільки змога отримати нову книгу для читання, а й дає можливість живого спілкування.

Аналіз статистики повітряних тривог під час робочого дня протягом року показав, що бібліотеки не обслуговували користувачів 582 години, а це у 2 рази більше ніж у 2023 році. Робота бібліотек також ускладнювалася періодичними відключеннями електроенергії, викликаними військовими діями.

1.2. Соціальна значущість бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР

Під час воєнного стану дніпровські міські публічні бібліотеки залишаються місцем зустрічі не тільки з книгою, а й з людьми, осередком відпочинку та дозвілля. Протягом 2024 року послугами бібліотек скористалися 49 171 мешканців міста. Більше половини зареєстрованих користувачів – це молодь та діти. Було видано 699 779 примірників видань, з яких 65% примірників українською мовою, а це на 12% більше ніж у попередньому році. Показник відвідуваності зріс удвічі - бібліотечні заклади користувачі відвали 223 170 разів. В приміщеннях бібліотек та за їх межами було проведено 3012 різнопланових соціокультурних заходів, які користувачі відвідали 53 202 рази.

Незважаючи на негативні чинники такі, як неможливість обслуговування користувачів під час сигналу «Повітряна тривога», довготривалі відключення електроенергії, показники роботи бібліотек у 2024 році вищі ніж у попередньому. Це пов'язано з тим, що від початку року працювало 26 з 34 бібліотек, значно більше було організовано та проведено різноманітних активностей, поступово задовольняється читацький попит на україномовні видання, їх частка у фондах бібліотек збільшилася на 6 018 примірників.

Дніпровські бібліотеки це безпечне місце для спілкування. Нові сучасні книги, зустрічі з письменниками, розмовні клуби, квести, кінопокази, настільні ігри, заняття з арттерапії, майстер-класи приваблюють у бібліотеки не тільки дорослих читачів, а і молодь, дітей.

Щоденною своєю працею наші бібліотекарі доводять, що бібліотеки потрібні і можуть бути корисними не тільки на фронті книжковому, але й на волонтерському та інформаційному.

2. Інформаційно-бібліотечні ресурси

Кожен історичний період розвитку держави відповідним чином позначається і на пріоритетах діяльності бібліотек. На жаль, через повномасштабне вторгнення рф кожен рік війни є дуже складним як для кожного громадянина України, так і для різних сфер діяльності, установ та організацій, зокрема і нашого закладу. Війна створює низку серйозних проблем для бібліотек та їх фондів: скорочення фінансування, зниження попиту на культурні продукти та послуги, розірвання ланцюжків постачання, зростання цін на папір, кадрові проблеми. Та все ж таки бібліотечні фонди є важливим інформаційним ресурсом держави і в період збройної агресії вони потребують особливої уваги, а також розвитку і захисту, зокрема і від поширення ворожих інформаційних впливів.

Фахівці відділу формування інформаційних ресурсів КЗК «ДМПБ» ДМР докладають значних зусиль аби користувачі отримували якісну літературу.

Станом на 01.01.2025 бібліотечний фонд КЗК «ДМПБ»ДМР налічує 722 605 примірників.

2.1 Комплектування бібліотечного фонду

Для виявлення прогалин в комплектуванні проведено аналіз потреб користувачів щодо літератури по шкільній програмі. Аналіз сприяв отриманню філіями №№ 7, 8, 9, 18 необхідної літератури від народного депутата України Дмитра Кисилевського у межах проєкту «Татова бібліотека».

З метою вивчення книжкових вподобань читачів фахівці КЗК «ДМПБ» ДМР протягом року провели декілька опитувань користувачів закладу: «Якої книги не вистачає на полицях бібліотеки?», «Література для дорослого читача. Що ви хочете прочитати у нашій бібліотеці?», «Література для дітей. Що ви хочете прочитати у нашій бібліотеці?», «Мистецтво. Що ви хочете прочитати у нашому відділі?», «Нонфікшн. Що ви хочете

прочитати у нашому відділі?, «Що ви хочете прочитати у нашому відділі (художня література)?», «Ваш вибір детективів. Що Ви хотіли прочитати у нашій бібліотеці» (Результати опитування у Додатку 1). Результати опитування використовуються для формування пропозицій щодо поповнення фондів бібліотек.

За звітний період фінансування на придбання нової літератури відсутнє. Усі нові надходження у фонд, понад 7,5 тис. примірників – це книги, отримані від благодійників, шанувальників бібліотек та за рахунок власних коштів. Відділом формування інформаційних ресурсів у 2024 році оброблено і взято на облік 7533 примірників видань та 6733 назв на суму 1 008 579,87 грн.

Джерела надходження до бібліотечного фонду:	Кількість (прим.)
Купівля за кошти з місцевого бюджету	-
Інші джерела:	7533
• ОРФ ДОУНБ	77
• Український Інститут Книги	256
• Замість загублених читачами	394
• Подарунки	6584
• Кошти спецрахунку	43
• Благодійна допомога	179

Серед дарувальників книг у 2024 році **автори видань:** Сергій Соколов, Іван Андрусак, Люко Дашвар, Світлана Талан, Віталій Яковчук, Еліна Заржицька, Максим Бородін, Віталій Запека, Мар'яна Савка, Скотт Уолтер Опп; **компанії, організації, заклади, фонди, громадські організації, видавництва:** KIDDISVIT, Гете- Інститут в Україні, БО «БФ Бібліотечна країна», Компанія «Праве діло», Посольство Королівства Бельгія в Україні, Видавництво «Білка», Видавництво «Магура», Видавництво «Журфонд» м. Дніпро, Видавництво Старого Лева, Асоціація «Noosphere»; **шанувальники бібліотек:** Народний депутат України Дмитро Кисилевський, Валерія Бойко, Ігор Олійник, Тетяна Федякіна, Данііл Чеботарьов, Ганна Атаманенко, Ілля Запорожець, Ю. Мазур, Д. Цибульник, В. Халезова.

Завдяки співпраці КЗК «ДМПБ» ДМР з Благодійним фондом “Бібліотечна країна”, Goethe-Institut Ukraine, Українським інститутом книги, Інститутом книги в Польщі, PEN Ukraine в рамках проєктів #НімецькаКнижковаПолиця, #Валізказкнижками, #НезламніБібліотеки, #ПольськаполицявУкраїні, #Мережевийбібліотечнийшелтер, #BooksforUkraine полиці дніпровських міських публічних бібліотек поповнилися новими виданнями.

У 2024 році бібліотеки отримали 550 нових книг завдяки активній участі читачів в акціях дарування книг.

Продовжувалася робота з оцінки та обліку видань для Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна, які були подаровані подружжям Боднаруків та родиною Володимира Пилишенка. Опрацьовано 460 примірників.

Фахівці закладу продовжують реорганізацію бібліотечного фонду закладу. Реорганізовано бібліотечні фонди філій №№ 4,7,12,21.

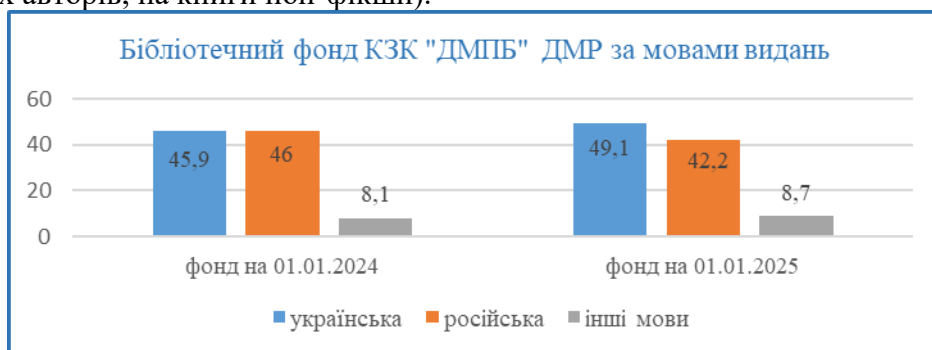
Протягом року всі структурні підрозділи ДПМБ вели роботу з метою збереження фондів, їх упорядкування, очищення, актуалізації. Актуалізація фондів – це невід’ємна частина модернізації бібліотечної сфери. У 2024 році з фонду закладу було вилучено 92924 примірника документів.

Причини списання	Кількість (прим.)
Фізично зношена	87 288
Морально застаріла	1 499
Закінчення терміну зберігання	2 717
Втрачені користувачами	394
Передано в ОРФ	1 026
РАЗОМ:	92 924

Передано за внутрішньо-системним обміном 12 150 прим. книг.

За актами списання за звітний рік було вивезено 7 812 кг макулатури.

Попри зменшення обсягів фондів, їх склад у розрізі за мовами поступово змінюється у бік збільшення частки видань українською мовою (зріс попит на книги українських авторів, на книги нон-фікшн).

2.2. Організація, використання і збереження бібліотечного фонду. МБА, ВСО

Продовжувалася робота з упорядкування бібліотечних фондів філій. Особлива увага приділялась у 2024 році організації фондів філій №№ 4, 12, 16, 21, 33.

Не зупиняється робота з реорганізації бібліотечного простору КЗК «ДМПБ» ДМР. Оновлено простори філій №№ 4, 7, 12, 15. Розпочата робота з оновлення простору філії № 21, відділу мистецтв та відділу сімейного читання Центральної міської бібліотеки. Значна робота була проведена з реструктуризації фонду філії №21, здійснено 20 виїздів з метою відбору морально застарілих, фізично зношених, дублетних документів, оновлено залу літератури для дорослого читача та залу літератури для підлітків. Бібліотека стала більш комфортною, сучасною, з'явився вільний простір для проведення заходів та зручний для користувачів.

Протягом року фонд сектору обмінних і резервних фондів (СОРФ) пройшов процеси очищення і впорядкування. Були вилучені застарілі за змістом та ті, що не користуються попитом, фізично зношені книги, а саме: 2 555 примірників. З фонду книгосховища передано у фонд депозитарію 11 500 примірників, у фонди філій - 139 примірників.

Сектор обмінних і резервних фондів продовжував роботу з виконання індивідуальних замовлень користувачів на літературу, відсутньої у філіях за місцем проживання. Протягом року до СОРФ надійшло 146 замовлення, виконано 129, відмов - 17.

Серед абонентів МБА - наукова бібліотека Дніпропетровської медичної академії, Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова, наукова бібліотека Дніпровського Національного університету ім. О. Гончара та бібліотека Дніпровського

фахового коледжу технологій та дизайну. Виконано 9 замовлень.

Проводилась активна робота з упорядкування обмінно-резервного фонду. Станом на 01.01.2025 р. він складає 12 000 примірників. Передано до інших бібліотек та організацій 330 книжок. З обмінно-резервного фонду закладу була передана література КЗО «СЗШ № 121» ДМР та Південно-східному міжрегіональному управлінню з питань виконання кримінальних покарань Міністерства Юстиції України. Обмінювалися книгами з Дніпровською обласною універсальною науковою бібліотекою імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія (77 прим.).

Основна складова частина СОРФ - депозитарій. Його основу складають видання, які мають обмежений попит читачів, але мають історичну та наукову цінність. Після аналітичного аналізу було проведено реорганізацію фонду книгосховища.

Була вилучена застаріла, зношена, зайво-дублетна література та складені акти списання на 2 555 прим. Постійно за актами списання вилучалися документи з електронного опису депозитарію. Фонд депозитарію станом на 01.01.2025 налічує 22 826 примірників.

2.3. Бібліотечна обробка та каталогізація документів

На 01.01.2025 р. в КЗК «ДМПБ» ДМР наявна система каталогів:

СИСТЕМА КАТАЛОГІВ КЗК «ДМПБ» ДМР:
1. Службові каталоги фонду КЗК «ДМПБ» ДМР:
1.1. обліковий каталог фонду КЗК «ДМПБ» ДМР
1.2. центральний алфавітний каталог КЗК «ДМПБ» ДМР
1.3. генеральний каталог МКЗК ЦСБД
2. Читацькі каталоги:
2.1. читацький електронний каталог фонду КЗК «ДМПБ» ДМР
СИСТЕМА КАТАЛОГІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ФІЛІЙ:
1. алфавітні каталоги
2. систематичні каталоги
3. топографічні каталоги

Сектором обробки ДМПБ впродовж 2024 року оброблено 7 011 примірників нових надходжень, які супроводжувались комплектом карток для всіх існуючих каталогів у кількості 23 025 шт. (для каталогів ЦМБ – 7 008, для каталогів філій – 16 017). До ЕК занесено 5094 бібліографічних записів. Вилучено інвентарних номерів карток на списану літературу: з центрального алфавітного каталогу - 36 415, з генерального каталогу літератури для дітей – 15 000, з облікового каталогу – 1 922, з електронного каталогу - 6048.

У звітному році переадресовано місця зберігання книг за ВСО у центральному алфавітному каталозі – 11646 карток, в електронній базі даних «Книги» проведено за внутрішньосистемним обміном - 5006 інвентарних номерів примірників.

2.4. Електронні ресурси

Існуюча АБІС – це інструмент, завдяки якому користувачі мають змогу активно використовувати сучасні електронні ресурси. Серед них на першому місці – це власні електронні бази даних, що утворюють систему інформаційних масивів, покликаніх

відкрити користувачам різноманітні фонди КЗК «ДМПБ» ДМР.

Кількість ЕБД на 01.01.2025 становить 10. Загальний обсяг власних електронних бібліографічних баз даних КЗК «ДМПБ» ДМР у 2024 році збільшився на 5094 і складає 460 787 бібліографічних записів. З них бібліографічних записів доступних користувачам у електронному каталозі – 144 016.

У 2024 році розпочалась робота зі створення електронного каталогу марок часів Незалежності України з фонду Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна.

З метою збереження фонду і його доступності продовжується оцифрування бібліотечних фондів. У першу чергу оцифровуються особливо цінні та унікальні документи, видання краєзнавчої тематики з метою збереження та надання безпечного доступу до оригіналу. У 2024 році було оцифровано 133 видання (32256 сторінок). Загальний фонд оцифрованих документів станом на 01.01.2025 складає 226 видань (57987 сторінок).

2.5. Впровадження автоматизованих бібліотечних технологій

На 01.01.2025 р. загальна кількість АРМ - 220, з них використовується читачами - 114. Всі АРМ підключені до мережі Інтернет. Доступ користувачів до мережі Інтернет надається в 34 бібліотеках закладу. Всі структурні закладу мають точки доступу Wi-Fi.

Для забезпечення належної діяльності філій фахівці відділу діджиталізації постійно здійснювали систематичний огляд комп'ютерного обладнання, налагодження та ремонт комп'ютерної і периферійної техніки, підтримували у робочому стані та адміністрували локальну мережу. Надавали практичну допомогу працівникам КЗК «ДМПБ» ДМР з питань експлуатації комп'ютерної та периферійної техніки, програмного забезпечення, ведення баз даних, друкування документів та роботі в мережі Інтернет, підтримували у робочому стані технічні засоби, виконували заміну витратних матеріалів, проводили роботу по вдосконаленню та налагодженню роботи АРМів.

Протягом року здійснено 85 виїздів співробітників відділу на філії для виконання робіт з установки та модернізації АРМів. У філіях №№ 2, 8, 20, 24, 28 проведено переконфігурацію 5-ти АРМ з метою адаптації програмного забезпечення до формування бібліотечного відеоконтенту для мереж YouTube, Facebook і TikTok. Проводилися профілактичні та ремонтні роботи на робочих станціях філій.

За поточний період співробітниками відділу заправлено 65 картриджів для лазерних принтерів, проведено обслуговування і заправку чорнильних систем друку – 12 од. Технічними засобами відділу відремонтовано 8 системних блоків до АРМ, 1 монітор.

Протягом року здійснювалася технічна підтримка, оновлення та оптимізація роботи серверів закладу, які відповідають за працездатність АБІС та електронного каталогу.

Відновлювалася робота АБІС та сервера після збоїв пов'язаних із втратою енергоживлення, щомісяця проводилися роботи на сервері ВЕБ пов'язані з актуалізацією даних АБІС.

Співробітники відділу діджиталізації продовжили роботу з адаптації вебсайту КЗК «ДМПБ» ДМР. Було виконано розширення функціоналу сайту. Проведено редизайн розділу «Нові надходження» - зміни в оформленні та контенті, функціональності ресурсу.

3. Інформаційно-бібліографічне забезпечення користувачів

Незважаючи на складну ситуацію сьогодення, дніпровські міські публічні бібліотеки забезпечують інформаційні запити читачів.

З метою популяризації книги та читання протягом року працівники бібліотек інформували про книжкові новинки, створювали добірки книг, проводили огляди літератури, презентації книжкових виставок, організовували екскурсії бібліотекою, активно популяризували читання у соціальних мережах.

У соціальних мережах було розміщено чимало публікацій про книги та рекомендації щодо читання. Нові випуски відеопроєктів «Книга тижня» та «Дитячі світи» філії № 24 продовжують знайомити читачів з новими книжками. Філія № 23 створила 15 відеопрезентацій. Публікації та рілси про цікаві книжки постійно розміщувалися на сторінках бібліотек у Фейсбуці. Протягом року бібліографи створили 14 анотованих списків нових надходжень з анонсами 168 книг для розміщення на вебсайті закладу.

Щоб привернути увагу потенційних читачів до книги та читання, філії № 20 та 23 оформляли книжкові віконні експозиції. До Свята Різдва співробітники філії № 24 організували «книжковий адвент календар», у філії № 21 було проведено літературний квест «Казковий експрес» та воркшоп «Стань бібліотекарем за годину» до Всеукраїнського Дня бібліотек.

Краєзнавча бібліографія, знання історії рідного краю мають велике пізнавальне та виховне значення, що в сучасних умовах дуже важливо для формування та збереження національної свідомості та ідентичності. З метою популяризації історії м. Дніпро у 2024 році було створено різноманітні бібліографічні матеріали.

На вебсайті «Дніпровські міські публічні бібліотеки» розміщені краєзнавчі нариси, які присвячені історії вулиць (6) і перейменуванню вулиць (8) та цикл біографічних нарисів

«Видатні діячі Дніпра» (26), який присвячений історичним постатям, діячам літератури, науки і техніки, освіти та мистецтва, щомісячний «Календар подій» про визначні події міста.

Великою популярністю серед читачів користується краєзнавча інформація на стендах «Хронограф Дніпра: події та люди» та «Краєзнавча мозаїка» у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки. У «Хронографі Дніпра: події та люди» протягом року розміщувалися інформації про письменників: Олесь Гончара, Івана Манжуру, Галю Мазуренко; громадських діячів: Олександра Караваєва, Іван Сокульського, Івана Трубу, Михайла Алексеєнко; вчених: Олександра Макарова, Миколи Біліченка; оперну співачку Нонну Суржину. Серед особистостей про які інформував «Хронограф» у 2024 році - ювіляри року: письменник Микола Миколаєнко; художник, скульптор Вадим Сідур; Ботанічний сад; залізничний вокзал. У розділах «Краєзнавчої мозаїки» «Вулиці Дніпра», «Пам'ятки архітектури», «Цікаві факти» розміщені матеріали про вулиці Володимира Вернадського, Шевченка, Барикадну, Писаржевського.

У межах співпраці з Дніпровським науково-технічним музеєм «Машини Часу» підготовлені довідки про будівництво і відкриття КДЦ «Дніпропрес» та про забудову площі Привокзальної та безпосередньо про будинок (площа Вокзальна, 1).

Обслуговування інформаційних потреб користувачів завжди було важливою складовою інформаційно-бібліографічної роботи. Найчастіше запити читачів різної тематики оперативно і якісно виконувались з використанням всіх пошукових можливостей - каталогів, електронних баз даних та ресурсів Інтернету. Протягом звітнього року виконано: 1848 довідок, у т.ч. 69 віртуальних.

4. Організаційно-методична діяльність

У поточному році аналітична діяльність закладу була спрямована на аналіз та методичний моніторинг стану, тенденцій розвитку, особливостей діяльності бібліотек,

підготовці інформаційних довідок про роботу структурних підрозділів в умовах війни, аналіз статистичних показників роботи.

Вперше в 2024 році методичний відділ звітував за новими формами звітності № 6-НК , № 80-а-рвк. Велика робота була проведена по підготовці відомчого звіту за формою № 80-а-рвк (річна) «Зведений звіт публічних та спеціальних бібліотек». Зібрані і проаналізовані данні по 244 публічним та спеціальним бібліотекам (34 – публічні бібліотеки і 210 – спеціальні бібліотеки).

У лютому 2024 року було внесені статистичні дані в електронну систему моніторингу базової мережі публічних бібліотек України (ЕСMaP) – 168 показників по 34 бібліотекам КЗК ДМПБ ДМР.

У звітному році, методичним відділом прийнято і проаналізовано: Програми діяльності структурних підрозділів КЗК «ДМПБ» ДМР; інформаційні звіти структурних підрозділів КЗК «ДМПБ» ДМР; статистичні таблиці за 2024 рік; картотеку кадрів КЗК «ДМПБ» ДМР; карту відомостей про бібліотеки КЗК «ДМПБ»ДМР; карту мережі бібліотек Дніпровської міської територіальної громади.

Протягом 2024 року працювало 26 філій КЗК «ДМПБ»ДМР. Філії № 1, 4, 5, 14, 16, 17, 27, 32, які не мають укриттів на відповідній відстані ні мали змоги обслуговувати користувачів.

В минулому році методичний відділ працював над реалізацією стратегічної цілі по безбар'єрності, а саме: філії ознайомлені з «Методичними рекомендаціями з питань створення безбар'єрного простору», яку підготувала Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. Проведено моніторинг та оцінка ступеня фізичної безбар'єрності в дев'яти філіях №2, 8,10,11,18,19,20,28,33 КЗК ДМПБ»ДМР. Філії КЗК «ДМПБ» ДМР взяли участь у моніторингу про забезпечення фізичної доступності до приміщень публічних бібліотек Дніпровської міської територіальної громади.

До Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія надавалась «Інформація щодо оснащення комп'ютерів у філіях КЗК «ДМПБ» ДМР Дніпровської міської територіальної громади тифлокомплексами». На сьогоднішній день тифлокомплексів в наших філіях немає.

Співробітники Закладу взяли участь у фестивалі «Різні Разом» на Мистецькому арсеналі (м. Київ). Програма фестивалю була інклюзивною, адаптованою для людей з інвалідністю.

Протягом року фахівці філій закладу брали участь у заходах, які проводила Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія - це вебінари «Безбар'єрність: електронні послуги», «Медіограмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства», «Безбар'єрна мова: про правила етичної комунікації», «Гендерні стереотипи у сучасному житті: звідки вони беруться та як їх подолати?».

Філії №30 та №31 КЗК «ДМПБ»ДМР пройшли навчання і отримали сертифікати за темою «Бібліотеки для здоров'я громад».

Проведена методична година по вивченню методичних рекомендацій «Гайд безбар'єрних подій» (розділ до «Довідника безбар'єрності»).

У 2024 році Центральна міська бібліотека отримала від Асоціації «Noosphere» та фонду «Здоров'я майбутнього» три дитячі книги шрифтом Брайля.

Підсумком роботи відділу в цьому напрямку став тематичний семінар «Безбар'єрність в публічних бібліотеках: нова суспільна норма», який проведено на базі філії №10 КЗК «ДМПБ»ДМР.

Будівлі та приміщення публічних міських бібліотек Дніпра наразі не доступні для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. На сьогодні пандусами

забезпечені тільки Центральна міська бібліотека і філії № 2, 9, 10, 11, 19, 20. Жодна бібліотека закладу не відповідає на 100 % всім критеріям будівельних норм, стандартів та правил.

Зміни в соціокультурному середовищі, організація діяльності бібліотек, потреб користувачів і інформаційних технологій, звичайно, визначають нові вимоги до бібліотечних працівників. Саме тому наявність різноманітних можливостей для актуалізації професійних знань та навиків спеціалістів являється важливим фактором успішного розвитку сучасних бібліотек. Професійні вимоги до бібліотечних працівників завжди були, є і залишаються сьогодні досить високими.

Щоб якісно та своєчасно задовольняти читацькі потреби, бібліотекар повинен постійно покращувати свої знання. Формування професійної компетентності – основне завдання безперервної бібліотечної освіти.

Протягом 2024 року бібліотекарі Закладу навчалися онлайн, брали участь у Всеукраїнських та обласних заходах, розширювали коло своїх компетенцій та навичок завдяки заходам, які проводились методичним відділом.

Пріоритетним напрямом роботи нашої бібліотеки як методичного центру є допомога керівникам бібліотек в управлінні сучасною бібліотекою. Для цього ми проводимо семінари, тренінги творчі лабораторії, методичні години за актуальними питаннями та надаємо своєчасну допомогу.

Лабораторія творчої майстерності «Презентуємо себе – презентуємо бібліотеку: ключові аспекти роботи крізь призму сьогодення» проведена 30.04.2024 на базі філії №23 КЗК «ДМПБ»ДМР для завідувачів філіями. На заході присутні – 41 фахівець. Основна мета проведення заходу- вивчення досвіду роботи.

Основні напрямки роботи філії для навчання: організація роботи з фондом: розставлення, оформлення, популяризація серед користувачів; обслуговування користувачів в структурних підрозділах філії, особливості; простір бібліотеки, оформлення фотозон, створення відеороликів; організація дозвілля користувачів.

З досвідом роботи на творчій лабораторії виступили колеги з філій №2,24, ЦМБ.

Гості заходу – письменники Єліна Заржицька, письменниця-байкарка Олена Федіна, виставку робіт з паперкрафту презентував Дмитро Воленберг, користувач бібліотеки.

Бібліотека – місце, де зручно всім? Що ми вкладаємо в поняття «доступність», коли говоримо про бібліотеки? 24.10.2024 року ми запросили до спілкування на тематичний семінар «Безбар'єрність у публічній бібліотеці: нова суспільна норма» завідувачів філіями КЗК «ДМПБ»ДМР. Семінар проходив в бібліотеці на Червоному Камені.

Про що говорили? Архітектурну доступність і толерантну взаємодію. Яким чином організувати зручний для людей житєвий простір. Як нам не множити бар'єри та сприяти створенню нових суспільних норм. Як діяти нам – бібліотекам в цій системі координат?

Тему безбар'єрності в публічній бібліотеці розкрила у своїй консультації завідувач методичного відділу Ніна Ваганова. Еволюція інклюзивності і що таке інклюзія? Маломобільні групи населення: хто це? Поняття безбар'єрності, шість напрямків безбар'єрності, поняття універсального дизайну та розумного пристосування та інші питання.

Тему безбар'єрності в дитячій бібліотеці розкрила Наталія Резніченко, завідувач відділу удосконалення методики бібліотечної роботи з дітьми КЗК «Дніпровська обласна бібліотека для дітей».

Особистими враженнями від поїздки до міста Київ, про фестиваль «Різні. Разом: Інклюзивність як ключ до безбар'єрного майбутнього» з учасниками семінару поділилась Катерина Іванюшкіна, заступник директора.

Цікавим досвідом роботи з колегами поділились працівники філії №10, які

приймали нас у своєї бібліотеці. Родзинкою семінару стала зустріч з родиною Подзюбан Тетяною і Сергієм. Почути, що змінилося в інклюзії публічних просторів в нашому місті, чи доступний Дніпро для людей з інвалідністю. На що звернути увагу при плануванні доступності, і на що не варто витратити гроші, бо це не працює.

Протягом минулого року проведені методичні години, які були присвячені актуальним питанням бібліотечної галузі.

30.05.2024 . Вивчення методичних рекомендацій « Гайд безбар'єрних подій» (розділ до «Довідника безбар'єрності») для використання в організації заходів по підвищенню кваліфікації.

11.06.2024. Знайомство філій з Постановою КМУ від 26.05.21 №537 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю».

02.07.2024. Дія Освіта. Цифрограм для бібліотекарів (Єдиний стандарт цифрових компетентностей у бібліотечній сфері).

04.10.2024 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запровадження та функціонування розмовних клубів. Положення про розмовні клуби з української мови «Про Мова»

29 листопада 2024 року проведена нарада по плануванню «Планування – 2025: плануємо, вирішуємо, визначаємось...». Було розглянуто основні напрями роботи на 2025 рік, вимоги до оформлення планових і звітних документів, зміст основних розділів планів і звітів, надано рекомендації щодо участі бібліотек в регіональних компаніях.

З метою перевірки організації діловодства, ведення обліку за допомогою первинних і вторинних облікових документів, для допомоги в організації бібліотечного простору у 2024 році методичним відділом проведено виїзна акція в 10 філій Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради. У період з 11.04.24 - 01.09.24 року проведено комплексний моніторинг роботи філій № 2, 3, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 21, 26.

Отже, моніторинг бібліотек дає можливість відстежувати процеси адаптації бібліотек до змін у суспільстві, діагностувати їх стан та порівнювати діяльність. Це спосіб стимулювання підвищення якості бібліотечного обслуговування читачів.

Пріоритетним напрямком методичної діяльності залишається - надання практичної та методичної допомоги шляхом виїздів на місця. Було здійснено 27 виїздів, з них 10 було здійснено в рамках методичного десанту, 4 (№ 5,16,21,25) - з метою складання акту передачі справ при зміні керівника; 3 (12,21/2) – надання практичної допомоги в роботі з фондом; проведення вуличного анкетування (№8); підготовка та проведення заходів з підвищення кваліфікації – 6 (№10,23).

Для департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради протягом року були підготовлені : 12 зведених таблиць по щомісячним планам проведення масових заходів в структурних підрозділах КЗК «ДМПБ»ДМР; 12 зведених таблиць по щомісячним звітам про проведені масові заходи в структурних підрозділах КЗК «ДМПБ»ДМР; 4 звіти за Державною програмою розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Дніпропетровській області на 2022-2025 роки; 4 звіти за міською програмою розвитку та функціонування української мови «Українською, будь ласка» на 2022-2025 роки»; 25 інформацій щодо проведення пам'ятних та ювілейних дат.

Для Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія підготовлено: інформація про участь філій КЗК «ДМПБ»ДМР у щорічній регіональній кампанії бібліотек Дніпропетровщини з просування читання «Читаємо разом», проєкт «Письменники короновані словом»; інформація про філії КЗК «ДМПБ»ДМР Дніпровської міської територіальної громади

станом на 01.08.2024; інформація щодо коштів та строків відновлення об'єктів, які були пошкоджені внаслідок війни; щомісячно «Хроніку подій».

Загалом було підготовлено - 194 аналітичних та інформаційних довідок з різних напрямків діяльності бібліотек.

Провідним аспектом діяльності методичного відділу залишається консультативна допомога, яка надається бібліотечним працівникам Закладу. Така допомога стосується проблематики роботи бібліотек в сучасних умовах.

Переформатування методичної діяльності дозволяє методистам стати консультантами, експертами, партнерами та першими помічниками в бібліотечній роботі. Було надано 102 консультації з різних проблемних питань.

5. Інформаційно-маркетингова діяльність

У січні 2024 року проводилось уточнення мережі публічних та спеціальних бібліотек, з метою заповнення форми звітності № 80 -а-рвк «Зведений звіт публічних та спеціальних бібліотек».

З початку року проводився аналіз соціально-демографічного складу користувачів за допомогою першої частини «Щоденника роботи». Виділені пріоритетні групи: маломобільні групи населення, внутрішньо переміщені особи. Проводився аналіз незадоволеного попиту користувачів. Незадоволений попит у бібліотеці враховувався та аналізувався в «Зошиті незадоволеного попиту користувачів бібліотеки».

Вивчалася суспільна думка про роботу бібліотеки шляхом усного опитування користувачів під час обслуговування, на підставі записів у «Книзі відгуків і пропозицій». Коментарі на сторінках соціальних мереж також допомагають вивченню соціальної думки про діяльність бібліотеки.

КЗК «ДМПБ» ДМР взяв участь у дослідженні Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого «Публічні бібліотеки України в умовах російської збройної агресії». Мета дослідження – моніторинг стану публічних бібліотек регіонів в умовах російської збройної агресії (втрати фондів, матеріально-технічної бази тощо) та аналіз впливу агресії на діяльність публічних бібліотек України у 2022-2024 роках. Протягом 2024 року проведено чотири етапи дослідження: станом на 31.03.2024, станом на 30.06.2024, станом на 30.09.2024, 31.12.2024. Станом на кінець року кількість пошкоджених об'єктів КЗК «ДМПБ» ДМР складає 6 бібліотек: вул. Набережна Перемоги, 126, просп. Героїв, 11, вул. Криворізька, 20, вул. Воскресенська, 23, вул. Роторна, 2, просп. Поля, 102Д. Приміщення цих бібліотек зазнали часткових ремонтів, в основному це заміна вікон. Протягом 2023-2024 років з міського бюджету на відновлення пошкоджень виділено 841 352 грн.

У червні-липні завідувачі структурних підрозділів КЗК «ДМПБ» ДМР пройшли тестування на платформі «Дія. Освіта» «Цифрограм для бібліотекарів» (Єдиний стандарт цифрових компетентностей у бібліотечній сфері).

6. Соціокультурна та просвітницька діяльність бібліотек

Для підтримки мешканців громади та внутрішньо переміщених осіб у бібліотеках міста відбувались соціокультурні та просвітницькі заходи, що спрямовувались на національно-патріотичне виховання, популяризацію української культури, мови та літератури. Гостями бібліотек були відомі українські та дніпровські громадські діячі, письменники та поети, митці. Вродовж року в межах та поза межами бібліотек проведено 3012 заходів (у тому числі - онлайн), які відвідали 53202 мешканців міста. Протягом року у філіях працювало

29 любительських об'єднань: 19 клубів, 5 гуртків, 3 студії, 1 лекторій, 1 бібліотеатр.

Національно-патріотичне виховання. Популяризація літератури про історію України. Пам'ятні та ювілейні історичні дати

В умовах війни національно-патріотичне виховання набуло особливої актуальності, в основі якого є виховання почуття любові та відданості Батьківщині, національної гордості, розуміння історії й культури свого народу, тож переважна кількість заходів у філіях була присвячена саме цьому напрямку.

Історик, військовий Олександр Алфьоров прочитав лекцію «Московські міфи про Україну та їх спростування» у Центральній міській бібліотеці.

Протягом року мешканці міста відвідували лекції «Діаспоріана Миколи Чабана» від дніпровського історика і краєзнавця М. Чабана. 90-й річниці від дня народження Володимира (Мірка) Пилишенка, книги якого стали основою фонду Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна, був присвячений вечір пам'яті за участю дніпровських краєзнавців Олега Репана та Миколи Чабана; вихованців станиці «Пласт. Дніпро»; освітян Дніпровського ліцею № 91 ДМР. В онлайн до заходу приєдналися представники від громади Рочестеру, доньки Пилишенка та друзі Мірка, представники української громади міста та пластуни.

У Центральній міській бібліотеці відбулась презентація другого тому книги «Народні Герої України. Історії справжніх» від видавництва «Білка» за участю упорядниці збірки Віолетта Кіртока, видавчині Ірина Білоцерковська та родин Героїв України.

З нагоди **Дня Соборності України** бібліотекарі відділу галузевої літератури Центральної міської бібліотеки презентували відвідувачам книжкову виставку «Духовна єдність - запорука Соборності України». Бібліотекарі філії № 3 для учнів 6-х класів гімназії № 68 провели інтелектуальні ігри «Україна єдина», а саме - гру «Як я знаю Україну?» та історичну вікторину «Український колорит». Бібліотекарі філії № 9 підготували для старшокласників ліцею № 3 історичну подорож «Одна від Заходу й до Сходу», під час якої учні дізналися про народження ідеї Соборності України та її відображення у творах Шевченка, Франка і Грушевського; подивились історичну хроніку; взяли участь у квесті «Єдина Україна». У філії № 6 святу був приурочений історичний хронограф «Україна в боротьбі за державність»; бібліотекарі філії № 10 до свята оформили тематичну виставку, пограли з дітьми в бібліопазли «Моя соборна Україна знов зустрічає новий день» та склали мапу України; у філії № 11 було проведено літературно-історичну панораму «Велична і свята, моя ти Україно!»; філія № 13 на платформі Zoom провела online зустріч «Ланцюг Єдності» пластунів (ГО «Пласт. Станиця Дніпро»).

До **Дня пам'яті Героїв Крут** бібліотекарі філії № 9 відвідали ліцей № 3 та провели для учнів 8-А класу урок патріотичної слави «Крути - символ національної честі!». Діти дізнались про історичне значення бою під Крутами, переглянули історичні та художні книги про легендарний бій, подивились відео історичної хроніки. У Територіальному центрі соціального обслуговування Індустріального району бібліотекарями проведений захід - історичний компас «Легендарний сотник: Аверкій Гончаренко». В укритті Палацу дітей та молоді бібліотекарі філії № 13 організували перегляд та обговорення історичного фільму «Крути 1918». Із тематичною літературою читачі були ознайомлені під час історично-книжкової панорами

«Від Героїв Крут до Героїв Небесної сотні» у філії № 6; літературно-поетичної книгопанорами «Ніколи Україні не забути цих юних душ нескорений політ» у філії № 11; огляду літератури з книжкової виставки «Над Крутами тужить калина» у філії № 23; презентації книжкової виставки «Крути 1918» у філії № 24.

У Центральній міській бібліотеці **Дню спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя** була приурочена зустріч «Анексія Кримського ханства та включення Криму до складу Російської імперії» у розмовному клубі «Єдині»; відділ галузевої літератури підготував книгопанораму «Крим і Україна - єдині», під час якої відвідувачам надавалась інформація про події в Криму та про видання, присвячені історії, природі, визначним пам'яткам півострова. Мешканцям та гостям міста презентовані фотовиставка світлин та виставка картин дніпровських художників «Крим - це Україна». Для відвідувачів філій проведені: історико-літературна панорама «Крим – це Україна. Спротив триває» (філія № 2); інформаційний дайджест «Крим. Нескорений» (філія № 15); огляд добірки літератури «Крим та Севастополь - це наша земля» (філія № 22).

До **Дня єднання** протягом тижня у відділі сімейного читання Центральної міської бібліотеки проходив міні-флешмоб «Нас єднає мова», під час якого дітям і дорослим при отриманні книг українською мовою пропонувалось вплести свій вузлик в ланцюжок єднання «Мова єднає націю».

У філія № 20 протягом відбувались патріотичні хвилинки «Єднання заради миру», під час яких бібліотекарі розповідали про свято та необхідність єдності українського народу для перемоги над ворогом. Дню Єднання та Дню Героїв Небесної Сотні була приурочена зустріч з військовим соціологом і політологом Сергієм Штепою «Самоідентифікація українців: 33-й рік незалежності, Майдан, 10 років війни...».

З метою вшанування подвигу **Героїв Небесної Сотні**, які віддали своє життя під час Революції гідності у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки відвідувачам представлена книжкова панорама «Пам'яті Героїв Небесної Сотні». Бібліотекарі філії № 9 завітали учнів до ліцею № 3 та провели годину вшанування «Янголи Майдану»; документальна та художня література за темою була представлена під час історично-книжкового екскурсу «Незламні сини вільної України» (філія № 15), коментованого огляду літератури «Небесня Сотня – шлях у безсмертя» (філія № 18), презентації книжкової виставки «Герої нашого часу» (філія № 23); інформаційної панорами «Небесна Сотня - Герої, які змінили хід історії» (філія № 29); огляду літератури «Ми є народ, якого не здолати» (філія № 33).

До **2-ї річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну** у Центральній міській бібліотеці відбулась презентація книги «30 війн з Заклятим сусідом» - коротких історій 30 збройних конфліктів України з росією. Обговорення книги відбулось із військовим, соціологом і політологом Сергієм Штепою. Відвідувачам бібліотеки був представлений фотопроект Тараса Греня «Становлення української армії». Відвідувачам філії № 13 була представлена коментована книжкова виставка «Україна у вогні»; у філії № 24 відбулась презентація книжкової виставки «730 днів Незламності».

У липні низка заходів у філіях була проведена до **Дня Української Державності**. У Бібліотеці української діаспори імені Джона Маккейна відбулась зустріч «Культ Героїв, Пантеон поза Україною» із журналістом, військовослужбовцем 13-ої бригади оперативного призначення НГУ «Хартія», ведучим передачі «Історична правда» Вахтангом Кіпіані, під час якої мова йшла про вшанування вояків УСС, УГА, Армії УНР, УПА у діаспорі, зокрема, вихідців з Січеславщини; про створення Національного військового меморіального кладовища. В рамках обласного конкурсу «Скарби Дніпропетровщини: вивчаємо, цінуємо, популяризуємо» у лекційній залі Центральної

міської бібліотеки проведена музична програма «Козацький Free-Style – голос нескореної України» за участю вихованців театральної студії «Library Team», ансамблю бандуристів «Зоряниці», ансамблю бандуристів «Підгороднянські козаки», дитячого колективу-супутнику «Криниченька» народного фольклорно-етнографічного гурту «Криниця». На зустрічі у розмовному клубі української мови «Єдині» розглянули тему «Конституція Пилипа Орлика». У філії № 3 відбулась зустріч із краєзнавицею Наталією Лутченко «Історія та сучасність нашої держави» за участю Культурного ХАБу «Вугледар-Волноваха».

Дню пам'яті Чорнобильської трагедії у бібліотеках приурочувались книжкові виставки та огляди літератури, бібліотекарі та розповідали про найбільшу техногенну катастрофу людства ХХ сторіччя, її наслідки, ознайомлювали зі спогадами ліквідаторів аварії, демонстрували хроніку подій. 26 квітня бібліотекарі філій № 4 та № 6 для вихованців Дитячо-юнацького центру «Штурм-Калинова» організували зустріч «Біль і пам'ять Чорнобиля», під час якої була показана мультимедійна презентація «Біль і пам'ять Чорнобиля» та представлена література з книжкової виставки «Чорна трагедія на барвистій землі». Бібліотекарі філії № 9 для семикласників Дніпровського ліцею №3 підготували літературно-екологічний вісник «Чорнобиль не має минулого часу»;

у філії № 10 проведений літературно-історичний-репортаж «Чорнобиль в серці України, а тінь його по всій землі» для вихованців Дитячо-юнацького центру «Штурм-Парус»; філія № 30 провела годину пам'яті «Чорнобиль - біль душі» для вихованців Дитячо-юнацького центру «Штурм-Перемога».

До **Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС** бібліотекарями філії № 11 у Дитячо-юнацькому центрі «Штурм-Парус» проведений вечір-репортаж «Біль і крик душі - Чорнобиль!», під час якого діти дізналися про трагічні історії втрат і смертей, людського болю, героїзм і незламний дух велетнів-ліквідаторів та хвилиною мовчання вшанували пам'ять тих, хто віддав життя, зупиняючи «ядерний смерч».

До **Днів пам'яті та примирення** у відділі мистецтв Центральної бібліотеки був влаштований літературно-музичний перфоманс «Повертається з війни небо» за участю дніпровського композитора Сергія Рудя; на онлайн-платформі Skype філія № 22 провела командну онлайн-гру «Уклін живим, загиблим слава» для учасників клубу «Ерудит». Для відвідувачів філії були підготовлені тематичні огляди літератури та презентації виставок.

День Незалежності України є знаменною подією в житті кожної людини й важливим чинником національно-патріотичного виховання. У Бібліотеці української діаспори імені сенатора Джона Маккейна з нагоди Дня Державного Прапора України та до Дня Незалежності України майстриня Ольга Шендрик презентувала етновиставку ляльок-мотанок «І будуть люде на землі...». Святу була приурочена зустріч у розмовному клубі «ПроМова» в Центральній міській бібліотеці, під час якої здійснили віртуальну мандрівку нашою Батьківщиною та пограли у цікаві мовні ігри за темою. У лекційній залі мешканці міста відвідали літературно-музичну програму «Україна - навіки вільна». Бібліотекарями філії № 3, спільно з Культурним ХАБом «Вугледар-Волноваха», проведена тематична зустріч із дніпровською краєзнавицею Наталією Лутченко «Розквітай, прекрасна наша Україно!». Краєзнавиця розповіла про те, як змінилось наше життя за 33 роки Незалежності України та про сучасні реалії нашої держави. Святу Дня Державного прапора України та Дню Незалежності було приурочено чимало заходів у бібліотеках та поза межами на Бібліопікніках

Низка заходів у філіях була присвячена **Дню українського козацтва та Дню захисника і захисниць України** – це історично-книжкові панорами, літературно-історичні хроніки, тематичні огляди літератури, книжкові виставки. Учні Дніпровського ліцею № 21 «Перспектива» відвідали у Центральній міській бібліотеці святковий захід - пригоди малих козаків «Україна - рідний край. Люби її і захищай», під час якого бібліотека тимчасово перетворилася на справжню козацьку січ! Під час заходу дітлахи дізналися про історію та традиції українського козацтва; позмагалися у веселих козацьких конкурсах, а пройшовши обряд посвяти, всі отримали медалі «Справжніх козаків та козачок». У філії № 10 для дітей проведений пізнавальний мікс «Від козака до сучасного захисника», у програмі якого була театралізована екскурсія бібліотекою; вікторина про козацькі традиції; веселі змагання на спритність; огляд книг про козаків та веселі скоромовки українською.

З нагоди **Дня визволення міста Дніпра та Дня визволення України від фашистських загарбників** у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки проведений історико-літературний екскурс «Рокам ніколи пам'яті не стерти»; бібліотекарі філії № 3, спільно з Культурним ХАБом «Вугледар-Волноваха», влаштували зустріч «Рокам ніколи пам'яті не стерти» із дніпровською краєзнавицею та авторкою книги «Підпільна організація Амур-Нижньодніпровського району м.Дніпропетровська Наталією Лутченко; у філії № 21 проведена літературно-краєзнавча програма «Дніпро: шлях до визволення», у якій взяли участь музиканти, поети та співаки Дніпра.

19 листопада виповнилось **1000 днів від повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну**. Мужність, стійкість і незламність українського народу вшанували у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки під час пізнавальної програми «1000 днів повномасштабного вторгнення в Україну», де відбувся перегляд документального фільму «Довга доба» режисера Алана Бадоева. У філії № 2 бібліотекарі підготували для читачів коментовану книжкову виставку «Слова і кулі» та представили книги Іларіона Павлука, Бориса Гуменюка, Віталія Запеки, Олександра Міхеда, Максима Кривцова (Далі), Сергія Гридіна, Олега Сенцова. Літературний імідж - коктейль «Творити в часи війни» пройшов у філії № 8 за участю дніпровської поетеси Світлани Катюшиної. Бібліотекарі філії № 9 завітали до Дніпровської гімназії № 29 та провели голосні читання уривків із книги «Героям слава!».

Дню пам'яті жертв Голодомору була приурочена лекція начальника експозиційно-виставкового та видавничого відділу КЗ «Музей спротиву Голодомору» ДМР Валентина Рибалки «Голодомор – геноцид українського народу: Передумови. Історія. Наслідки» у Центральній міській бібліотеці. Година історичної пам'яті «Голодомор 1932-1933 рр. - помста за свободу» проведена філією № 9 для старшокласників Дніпровського ліцею № 3. У філії № 11 відвідувачам були представлені книги та статті зі спогадами свідків голодомору; книги українських письменників «Жовтий князь» Василя Барки, «Марія» та «Куди тече та річка» Уласа Самчука, «Голодомор. Ціна життя» Григорія Бідняка, поезії Антоніни Листопад «Біла молитва братака».

З нагоди **Дня Конституції** у Бібліотеці української діаспори імені сенатора Джона Маккейна відбувся перегляд фільму «Абетка» в рамках мандрівного фестивалю «Докудейс», після якого відбулось обговорення сюжету та визначення порушення прав і свобод людини у стрічці. Відвідувачам відділу галузевої літератури була презентована книжкова виставка «Конституція України - основний закон держави». У філії № 3 спільно з Культурним ХАБом «Вугледар-Волноваха» організована зустріч із краєзнавицею Наталією Лутченко «Конституція України: від Пилипа Орлика до сьогодні». Для

користувачів філія № 23 проведена українознавча вікторина «Права, свободи, обов'язки», під час якої вони перевірили знання про права та обов'язки. Для дітей проведені: квест-тест «Шлях української Конституції» - у філії № 6; патріотична інформина «Україна – наша Батьківщина» для учнів, відпочиваючих у пришкільному таборі Дніпровської гімназії № 118, проведена філією № 9; пізнавально-патріотична програма «Ми громадяни твої, Україно!» для вихованців «Дитячо-юнацький центру «Штурм-Парус» - проведена філією № 10. Для мешканців міста пройшли святкові заходи у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки - музично-поетична програма «Живи і квітни Україна, співай нескорена душа» за участю народної хорової капели «Просвіта» ім. Анатолія Кулагіна, та літературно-музична програма «Барвіста моя Україна» за участю народного колективу «Гармонія душі» у філії № 8.

Народознавство. Народні свята і традиції. Популяризація української мови

Значна кількість заходів у філіях присвячувалась ознайомленню з традиціями українського народу, народним святам, утвердженню та популяризації української мови.

Серед традиційних свят **Великдень** є найсвітлішим, і найважливішим святом в українській культурі.

Напередодні свята у філіях проходили творчі майстеркласи із виготовлення святкового декору та вітальних листівок. Тема великодніх свят роглядалась на зустрічах у розмовних клубах української мови «ПроМова». У філії № 2 пройшов огляд літератури «Великодні дзвони», під час якого читачам представили книги про традиції святкування свята Великодня у різних країнах світу; ідеї для прикрашання святкового столу; твори українських авторів, у яких згадується свято. Бібліотекарі філії № 9 провели народознавчу мозаїка «Гарна писанка у мене» для дітей та розповіли про традиції розпису писанок, виготовили пасхальний оберіг. Філія № 11 для дітей підготувала народознавчу скарбничку «Великодні звичаї нашого народу»; у кінозалі філії № 21 пройшов бібліомікс «Хай завжди мене верба та й додому поверта» за участю відомого дніпровського поета та композитора Володимира Лук'яненка.

Низка заходів проведена з нагоди **Всесвітнього дня вишиванки** Учні Дніпровського ліцею № 21 «Перспектива» ДМР та КЗО НВК № 57 ДМР відвідали свято у Центральній міській бібліотеці «Вишиванку одягаймо – Перемогу наближаймо», програма якого була насичена конкурсами, розвагами, цікавими фактами про вишиванку, складання мапи України у вигляді пазлу. У відділі галузевої літератури проведена народознавча книгопанорама «Чарівна краса вишиванки». У відділі мистецтв всі бажаючі переглянули документальні фільми «Світ особистості. Традиційна вишиванка», «Сакральні таємниці української вишивки», «Історія вишиванки-походження, традиції» та «Борщівська вишивка». У філії № 3, спільно з Культурним ХАБом «Вугледар-Волноваха», проведена етнологічна «Вишиванку одягай, Україну поважай!»; у філія № 6 протягом дня проходив флешмоб «Вишиванку одягай -Україну поважай!»; у філія № 11 організоване народознавче свято «Моя барвіста вишиванка, як символ роду і народу»; філія № 20 під час народознавчої майстерки «Різнобарвна вишиванка» учням 1-Б класу НВК № 66 презентована поробка «Сорочка» у техніці «орігамі» від майстрині О. Ключник. У філії № 24 проведена фотосесія «Всесвітній день вишиванки».

Традиційно у грудні відбувались заходи, присвячені **Всесвітньому дню української хустки**. У відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки під час презентації виставки «Захусткована краса України» була представлена

приватна колекція хусток членкині Національної спілки майстрів народного мистецтва України Тамари Макаренко. На зустрічі у розмовному клубі у філії № 10 розглянули традиції хусткування українок у різних регіонах та провели конкурс на вправність зав'язати хустку. У філії № 23 на фольк-годині «Українська хустка - берегиня вроди» присутні дізнались про народні традиції, пов'язані з хусткою, провели майстер-клас із зав'язування хустки. У філії №13 була створена святкова фотозона та проведений майстер-клас із зав'язування хусток.

Новорічно-різдвяні заходи у філіях розпочались із свята **Дня Святого Миколая**. Напередодні свята у бібліотеках влаштовувались майстер-класи із виготовлення чарівних чобітків та новорічного декору. У Центральній міській бібліотеці для дітей провели розважальну програму «Казка для святого Миколая» з веселими і захоплюючими конкурсами, вікторинами і дискотекою. Бібліотекарі філії № 9 в День святого Миколая у бібліотеці розповіли дітям про історію виникнення свята, показали мультиплікаційні фільми за темою, провели квест «Знайди подарунок від святого Миколая». Також бібліотекарі філії завітали до дітей-переселенців з Сіверськодонецько дитячо-юнацький комплекс «Юність» та розповіли про традиції зимових свят. Напередодні свята у філії № 11 був влаштований Тиждень добрих справ «Миколая ми вітаєм добрим словом і ділами» - діти розповідали про свої добрі вчинки протягом року, а потім записували їх у «Книгу Добрих Справ». Бібліотекарі філії № 26 для учнів та гімназії № 6 підготували мультимедійну презентацію «Із неба в український край іде зимовий Миколай».

До свята **Різдва** у Бібліотеці української діаспори імені сенатора джона Маккейна пройшло фольклорне свято «Розколяда в бібліотеці», під час якого присутні дізнались про історію виникнення колядок та щедрівок, народні звичаї та традиції свята, завершення циклу зимових свят, послушали музичні імпрези від музикантів ДДМШ №19.

У відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки проведена музично-поетична програма за участю полтавського автора та композитора Ігоря Нікітіна «Різдвяні вітання» та презентація мистецького проекту дитячих малюнків від художньої студії «Арт квадрат» (керівник Олена Лахно) «Різдвяна казка» та відбулась презентація виставки декоративних свічок ручної роботи від майстрині Олена Чередниченко «Святкова свічка Різдва». Співробітниками КЗК «ДМПБ» ДМР показана розважальна програма «Дніпро. Різдво. Разом. Бібліотеки» для ознайомлення директорів шкіл з міні-виставою «Коляда паті». За участю народного хору «Калинонька» у філії № 2 відбувся святковий концерт «Різдвяні мелодії»; бібліотекарі філії № 9 завітали до Сіверськодонецького дитячо-юнацького комплексу «Юність» та провели творчу майстерню «Нехай різдвяні пряники самі знаходять вас!»; для дітей у філії № 10 проведена арт-година «Дарунок Різдвяної зірки»; користувачі філій № 11 та № 13 відвідали веселі бібліотечні вечорниці; бібліотекарі філії № 23 влаштували фольклорну веселку «Коляда, Колядниця, добра з медом паляниця». 25 грудня на базі Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна у форматі Zoom конференції відбулось відкриття Україно-американського клубу «Думки без кордонів», під час якого обговорили тему «Чому святкуємо Різдво 25 грудня?».

До новорічних свят у Центральній міській бібліотеці проведені: театральна вистава «Новорічний Колобок», театралізоване дійство «Вечорниці», новорічна вистава «Різнобарвний Новий Рік»; Новорічна вистава «Пригоди Сніговика та Снігової Королеви»; театральна вистава «Новорічна казка» за участю співробітників та дітей театральної студії «Library Team». Під час зимових Канікул у бібліотеці діти переглянули мультфільми - «Крижане серце: Різдво з Олафом», «Ніко: шлях до

зірок», «Бєбі Бос: Рїздвяний донус» та їнш. У творчїй майстернї Mrs. Ann прїшли майстеркласи «Новорїчнї звїрїтка»; «Крафтова ялинка», «Ялинкова прикраса». На онлайн платформї Skure фїлією № 22 проведений новорїчний онлайн-квїз «Снїгова фантазїя» для учасникїв бїблїотечного клубу ерудїтїв; фїлія № 26 для учнїв 4-го класу СЗШ № 6 провела бїблїоглобус «Крокує свїтом Новий Рїк»; у фїлїї № 30 вїдбулось свїято «Новорїчне асортї».

Наразї українська мова стала символом єдностї, незламностї та боротьби народу за перемогу, незалежнїсть ї гїдне майбутнє. З метою допомогї мешканцям мїста у вивченнї української мови за проєктом «Українською, будь ласка!» з березня 2024 року розпочали роботу у 9-ти фїліях КЗК «ДМПБ» ДМР клуби розмовної української мови «ПроМова». Учасники клубїв «ПроМова» вдосконалювали та збагачували свїй лексичний запас, ознайомлювались їз українськими народними традицїями, обговорювали актуальнї теми.

Протягом року в клубах вїдбулось 355 зустрїчей. Третїй рїк поспїль у Центральнїй мїській бїблїотецї продовжував дїяти розмовний клуб «Єдинї» з психологїчної та освїтньої пїдтримки мешканцїв мїста при переходї на українську мову. Протягом 2024 року проведено 180 зустрїчей.

В рамках загальномїського проєкту «Днїпро Разом» проходила пїзнавальнорозважальна програма «Мовна точка». Щовївторка у фїлїї № 20 вїдвїдувачї дїзнавалися про мовнї цїкавинки та брали участь у мовних їграх пїд час словограю «Мовнї витївки». 2 березня у Бїблїотецї української дїаспори вїдбулась зустрїч мешканцїв мїста з мовними амбасадорами Штефаном Фаром та Аллою Таран.

З нагоди **Мїжнародного дня рїдної мови** проведени: лїтературнорозважальна програма «Знавцї рїдної мови» та мовний флешмоб «Нас єднає мова» у Центральнїй мїській бїблїотецї; мовознавчий турнїр «Мова солов'їна» у фїлїї № 3, мовознавча веселка «Ой яка чудова українська мова» у фїлїї № 31; бїблїотекарї фїлїї № 30 органїзували груподорож «Українська мова барвїнкова» для учнїв Днїпровської гїмназїї № 83. **Дню слов'янської писемностї ї культури** була присвячена лїтературнорозважальна програма «Без мови в свїтї нас нема!» у фїлїї № 9; кїнопоказ художнього фїльму «Кирило ї Мефодїй» у фїлїї № 21; для учнїв україно-французького лїцею № 126 спївробїтники фїлїї № 29 провели мовознавчий журнал «Мандрївка стежками слов'янської писемностї та культури». Низка заходїв проведена у фїліях до **Дня української писемностї та мови**: мовнї забави для учнїв днїпровського лїцею № 21 «Перспектива» у Центральнїй мїській бїблїотецї; їсторична подорож «Мова має значення!» для старшокласникїв Днїпровського лїцею № 3 у фїлїї № 9); лїтературнорозважальний концерт «Українська музика - дїтям» за участю учнїв та викладачїв ДДМШ № 4 їменї Бориса Гмїрї у фїлїї № 10; мовознавчї пазли «Великих слїв - велика сила» у фїлїї № 20; лїтературнорозважальний калейдоскоп «До джерел української писемностї ї мови» для учнїв приватної школи «Бїг Бен» у фїлїї № 21; онлайн-гра «Яке прекрасне рїдне слово! Воно - не свїт, а всї свїти» з членами Клубу ерудїтїв у фїлїї № 22.

Популяризацїя української художньої лїтератури та читання

Протягом 2024 року у Центральнїй мїській бїблїотецї вїдбулись 23 зустрїчї з сучасними українськими письменниками ї поетами, якї презентували свїї книги: Алїною Штефан (збїрка казок); Люко Дашвар («СпаДок»); Сергїєм Штепою («30 вїйн з Заклятим сусїдом»); Іваном Андрусїяком (серїя книг «Пригоди Жерара»); Максимом

Бородіним («Різниця поміж життям та смертю»); Олександром Сидоренком (Фоззі) («Хеві-метал», «Червоні хащі»); Мар'яною Савкою («Люди на каві», «Навіки ніжні»); Віолетою Киртокою («Народні герої України: Історії справжніх»); Дарою Корній («Тому, що ти є», «Щоденник жінки», «Мавка»; Оленою Чернінькою («Лемберг: мамцю, ну не плач», «Спекотне літо Нормандії, холодна зима України») та інш. У лекційній залі Центральної міської бібліотеки відбулась презентація «Слідом за #Голосами» - за участю упорядниці антології «Голоси» Тетяни Пилипець та авторів книги. Бібліотекарі філії № 23 завітали до Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чечелівської районної у місті Дніпрі ради, та влаштували творчу зустріч з дніпровським письменником, членом НСПУ – Володимиром Кільченським, який презентував роман «За київським часом».

Наприкінці березня бібліотеки закладу активно долучилися до Всеукраїнських інформаційно-просвітницьких тематичних акцій - Національний тиждень читання та Всеукраїнського тижня дитячого читання.

З лютого по вересень у філіях відбувались заходи з реалізації регіональної кампанії «Читаємо разом» проекту «Письменники, короновані словом», під час яких відвідувачі філій були ознайомлені з літературним доробком сучасних українських письменників - Любка Дереша, Марії Матіос, Юрія Винничука та Надії Гуменюк: літературне знайомство «Письменники, короновані словом» (філія № 3); літературний медіа-експрес «Письменники короновані словом. Марія Матіос» (філія № 10); коментована книжкова виставка «Кажуть, що Винничук...» (філія № 20); презентація книги Марії Матіос «Приватний щоденник. Майдан. Війна» (філія № 30) та інш.

З нагоди **Всесвітнього дня поезії** та до дня народження неперевершеної Ліни Костенко, бібліотекарі філії № 28 провели з читачами голосні читання віршів «Ліна Костенко – поетеса з гордим іменем та неповторним голосом», представляли збірки віршів. Читачів філії № 11 у День поезії «Поезія душі» привітав відомий дніпровський поет, прозаїк, драматург, лауреат літературної премії імені Миколи Шутя, лауреат літературної премії імені Михайла Селезньова, заслужений журналіст України Олександр Пільонов.

До **255-річчя від дня народження Івана Котляревського** у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки пройшла пізнавальна програма «Гастрономічний спадок Енея», під час якої відвідувачам була презентована книжкова виставка та показаний мультфільм «Енеїда»; у філії № 10 проведений літературний гід «Іван Котляревський: творець новітнього українського письменництва» та показаний мультфільм «Енеїда»; бібліотекарі філії № 11 провели літературний віраж «Лицар української словесності».

До **210-річчя від дня народження Тараса Шевченка** у Центральній міській бібліотеці для дітей був організований поетичний мікс «Незабутній Шевченко». Діти дізнались про цікаві факти з біографії Т. Шевченка та взяли участь у вікторині на знання творів Кобзаря, декламували вірші. У Бібліотеці української діаспори відбувся флешбек «Шевченко очима діаспори». На відвідувачів відділу мистецтв чекав перегляд художнього фільму режисера О. Денисенко «Тарас. Повернення». У філії № 2 біля книжкової виставки було проведено літературну подорож «Кобзарем його ми звемо». Відвідувачі дізнались про шлях, який проїхав Шевченко під час подорожі нашим краєм; бібліотекарі представили книги про Кобзаря та його твори; презентували чудовий журнал «Локальна

історія», присвячений Кобзарю. Бібліотекарі філії № 9 підготували зустріч у бібліостудії «Тарас Шевченко – сакральний код нації», де прозвучали поезії «Великий льох», «Зійшлись, побрались, поєднались», «Титарівна-Немирівна», «Гоголю», «Сон»; були зачитані листи поета та пісні на його вірші. Дві читачки прочитали власні вірші, присвячені поетові та Україні. Працівники філії № 29 до дня народження Кобзаря завітали до учнів Дніпровського україно-французького ліцею № 126 та провели літературний урок «Тарас Шевченко – майстер слова та пензля».

До **175-річчя від дня народження Панаса Мирного** у відділі сімейного читання під час огляду літератури «Новатор Панас Мирний» прозвучала розповідь про життя і творчість письменника; у філії № 6 була влаштована коментована книжкова виставка «Художник слова українського»; у філії № 21 читачам представлено літературу з книжкової виставки-персоналії «Панас Мирний та його міцне слово»; філія № 31 провела літературну відеопрезентацію «З щастя та з горя скувалася доля».

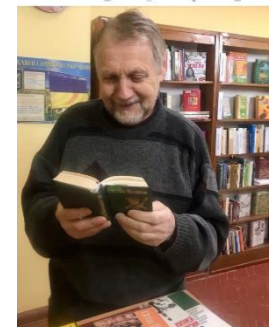
Низка заходів у філіях присвячувалась 160-річчю від дня народження Михайла Коцюбинського. У Центральній міській бібліотеці старшокласників ліцею № 21 «Перспектива» запросили на літературну подорож «Душа українського слова», під час якої вони дізнались про життя і діяльність письменника, про його подорожі Карпатами, про надихаючі історії створення найвідомішого твору «Тіні забутих предків». Бібліотекарі філії № 6 підготували для читачів літературне досьє «Великий сонцепоклонник». Із художньою спадщиною Коцюбинського, яка увійшла в золотий фонд світової літератури, були ознайомлені відвідувачі філії № 7 під час коментованої книжкової виставки «Яскрава зірка світової літератури». Бібліотекарі філії № 33 провели для відвідувачів провели коментований огляд літератури «Поет краси природи та краси людської душі».

У лютому з нагоди **153-річчя від дня народження Лесі Українки** учасники кіноклубу «Перлини українського кіно» у Бібліотеці української діаспори переглянули художній фільм «Лісова пісня» та порівняли його з книгою. Для учнів ліцею № 21 у Центральній міській бібліотеці до був проведений поетичний вернісаж «Ти себе Українкою звала». Протягом дня у філії № 6 для відвідувачів проходили літературні хвилини «Співуча душа України». Бібліотекарі філії № 7 підготували для своїх читачів огляд книжкової виставки «Співачка досвітніх вогнів». Бібліотекарі філії № 11 провели літературний флешмоб «Іскриста струна Лесиноного слова», під час якого звучали безсмертні вірші поетеси.

135-річчю від дня народження Остапа Вишні були присвячені: літературний екскурс «Майстер усмішки» у філії № 3; диспут «Гуморист чи мученик» у філії № 10 ; літературна візитка «Неперевершений майстер гумору – Остап Вишня» у філії № 15. Читачі філії № 20 відвідали літературно-ілюстративний мікс «Портрет Вишні» та створили шарж-портрет письменника за допомогою ШІ (Штучного інтелекту), малювали ілюстрації за уривком твору Остапа Вишні; ознайомились з книжковою виставкою «Усмішка, як надія» та взяли участь у літературній вікторини «Вишневий мікс».

Протягом року у Книжковому клубі «Культура читання» Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна читачі обговорювали книги: «Океан» Василя Барки, «Писання» Івана Мазепи, «Часу немає» Рустема Халіла, «Розстріляне Відродження» Юрія Лавріненка; «Планета Ді-Пі» Уласа Самчука; «Душа на сторожі» Олени Теліги; Миколи Костюка «Поруч з Яворницьким»; «Чи зійде завтра сонце?» Леоніда Полтави; «Олег Ольжич - герольд нескореного

покоління» Петра Іванишина; «Заграва на сході» Романа Крохмалюка та інші.

Краєзнавство

Для популяризації літератури з краєзнавства у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки розпочато цикл книжкових виставок з краєзнавства «Сторінки історії нашого міста». Протягом року відвідувачі ознайомилися із краєзнавчим фондом відділу – виданнями про історію міста, діяльність громадських діячів, розвитком науки і культури. З нагоди **175-річчя Дніпропетровського національного історичного музею імені Д. І. Яворницького** у філії № 29 була розгорнута книжково-ілюстративна виставка «Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д. Яворницького»; у філії № 20 бібліотекарі створили літературно-історичну інсталяцію «Дім де зберігають надбання» та на платформі Zoom провели онлайн зустріч «Чи потрібен музей у час сучасних технологій?»; бібліотекарі філії № 33 представили літературу, яка висвітлювала історію створення музею та його експозиції на коментованій книжковій виставці «Історична пам'ять Дніпропетровщини».

Низка заходів була присвячена назвам вулиць міста Дніпро. У Центральній міській бібліотеці відбулась чергова зустріч у розмовному клубі «Єдині», під час якої розглянули тему «Вулиці та райони Дніпра». У філіях проходили лекції від фахівців Музею історії Дніпра в рамках проєкту «Вулицями Дніпра»: відвідувачі філії № 18 прослухали лекцію «Вулицями Самарського району»; для користувачів філії № 19 лекція «Вулицями Соборного району». До філії № 19 із краєзнавчим travel «Соборний район Дніпра: архітектурні пам'ятки та їх таємниці», завітав дніпровський краєзнавець, кандидат історичних наук, Максим Кавун. З нагоди **Дня міста** у філіях проведені: краєзнавчий екскурс «Місто мого дитинства» філією № 3; краєзнавче рандеву «Мій рідний край – окраса України» філією № 11; краєзнавчий калейдоскоп «Місто на трьох пагорбах» філією № 30. Для відвідувачів Територіального центру надання соціальних послуг Індустріального району бібліотекарі філії № 9 провели історичну вітальню «Козацький батько з Січеслава-Дніпра» та ознайомили з біографічними фактами та діяльністю Дмитра Яворницького, розповіли про його наукові здобутки, презентували літературні твори, продемонстрували уривки з документальних фільмів; згадали роман братів Капранових «Справа Сивого», у якому головним героєм є Яворницький. Бібліотекарі філії № 23 підготували караван історій «Про рідне місто з любов'ю» та ознайомили відвідувачів з цікавою інформацією та літературою про історичне минуле та сьогодення міста та району, в якому ми живемо; про відомих і талановитих людей: письменників та художників, вчених та дослідників, героїв сьогодення. У філії № 20 була влаштована фотосушка «Моє місто - інший ракурс», на якій розмістились світлини цікавих маловідомих місць міста Дніпро. Всі бажаючі взяли участь у складанні фотопазлу з панорамною місто.

Популяризація природничих та екологічних знань

День довкілля - символічне свято любові та турботи за наш спільний дім - планету Земля. З нагоди свята бібліотекарі філії № 10 оформили книжкову виставку «Посади квітку в ім'я миру» та провели акцію «Посади квітку», під час якої висаджували квіти біля приміщення бібліотеки. З 15 по 22 квітня у філії № 11 проходили Дні довкілля. У бібліотеці відбувся творчий майстер-клас зі створення плакату екологічного спрямування «Я у довкіллі». Під час роботи над плакатом учасники обговорили важливість збереження і охорони довкілля та ознайомилися з науково-популярною, пізнавальною і художньою літературою. Діти взяли участь у третьому Всеукраїнському конкурсі дитячого малюнка «Майбутнє планети у наших руках», організатором якого була Національна бібліотека України для дітей. У філії № 20 пройшла акція «Бібліотека eco-friendly» - відвідувачі приносили в бібліотеку папір, кришечки та пластикові бляшанки. На подвір'ї філії № 25 під час акції «Збережемо довкілля чистим» користувачі разом з бібліотекарем висаджували квіти.

До **Весвітнього дня Землі** у філії № 10 проведена еко-акція «Чисте довкілля-чисте сумління», під час якої біля приміщення бібліотеки бібліотекарі та користувачі підрізали гілки дерев і висаджували квіти. Бібліотекарі філія № 28 підготували для своїх користувачів книжково-екологічний калейдоскоп «Доля планети в наших руках». Бібліотекарі філії № 29 завітали до учнів Дніпровського україно-французького ліцею № 126 та провели усний журнал «Бережи природу для людського роду».

Здоровий спосіб життя

Протягом року бібліотеки популяризували здоровий спосіб життя та оздоровчі методики серед різних категорій читачів. Фахівці Дніпровського міського центру соціальних служб надавали безкоштовні консультації на тему «Ментальне здоров'я під час війни» у філії № 23. Психологи радили, як вберегти психічне здоров'я під час війни та пропонували скористатись корисними вправами, які можна робити під час виникнення стресових ситуацій для самодопомоги.

З липня у Центральній міській бібліотеці розпочались терапевтичні заходи для дітей за проектом «Твій простір турботи «Umbrella Hub» - це участь дітей у театральних постановках, заняття з психологом; майстеркласи з Петриківського розпису і ліплення з глини.

Для дорослих у Центральній міській бібліотеці відбувались тематичні зустрічі з психологом Оксаною Дон, які сприяли поліпшенню ментального здоров'я- «Заряджаємось позитивом», «Життя без конфлікту. Психологія спілкування», «Емоційне вигорання» та інші.

У січні в Бібліотеці української діаспори імені сенатора Джона Маккейна відбулась презентація психологічного проекту «Війна. Ментальне здоров'я. Культура» для підтримки переселенців від центру «ЯМаріуполь. Дніпро» з переглядом документального фільму «Хотабич» про окупацію Маріуполя.

Бібліотекарі філії № 10, спільно з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Серця неспокійні»,

провели спільні заходи з арт-терапії «Цілюща сила мистецтва» для дітей з особливими потребами.

Низка заходів проведена до **Всесвітнього дня здоров'я**: у відділі галузевої літератури відбулась інформаційна година «Життя без хвороб»; у філії № 3 – під час пізнавальної вікторини «Будь здоров!» бібліотекарі разом дітьми «виростили квітку здоров'я», яка поєднала: спілкування; позитивний настрій; харчування; гігієну та рух. Під час літературної аптеки «Здоров'я - не все, але без нього все - ніщо» у філії № 6 відвідувачі були ознайомлені з тематичною літературою, відвідувачі ділились народними рецептами лікування. У програмі Дня здоров'я «Як бути здоровим, розумним, успішним» філії № 11 проходили інформаційні хвилинки, була показана мультимедійна презентація про найпопулярнішу у світі гру - футбол і відомих футболістів, діти ділилися фото та відео своїх спортивних досягнень.

Однією з найулюбленіших настільних ігор у бібліотеках є шахи. До Міжнародного дня шахів були влаштовані ігрові турніри для дітей у філіях № 3;9;10;11;23 та 24.

Популяризація літератури з питань сімейного виховання, утвердження статусу жінки

Увага літератури з питань сімейного виховання особливо приділялась під час заходів до Міжнародного жіночого дня, Дня матері та Міжнародного дня сім'ї. Напередодні **Міжнародного жіночого дня** у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки за участю виконавців Асоціації композиторів Дніпра проведена літературно-музична зустріч «Весна - як жінка, жінка як весна»; під час зустрічі у розмовному клубі «ПроМова» у філії № 2 розглянули тему «Українська жінка - берегиня роду»; у бібліотеках проходили творчі майстер-класи, де діти готували подарунки своїм мамам.

До **Дня матері** бібліотекарі філії № 3 для учнів молодших класів Дніпровської гімназії № 68 влаштували ігрову програму - діти читали вірші про маму, згадували приказки, грали в ігри та брали участь у фізкультхвилинках мозаїка «Сяйво маминої душі». Бібліотекарі філії № 29 у Дніпровському україно-французькому лицейі № 126 організували свято «Ніжний серця оберіг!»: діти читали вірші та оповідання про матусь, малювали їх портрети, слухали пісні про мам. У філії № 10 пройшов бенефіс читаючої родини, під час сім'я Кукленко ділилася родзинками цікавих книжкових історій. Філія № 11 влаштувала свято «Свято мами наймиліше»; філія № 31 для учнів КЗО НВК №71 провела пізнавально-розважальну програму «Нехай буде головним самим в цьому світі слово «МАМА». Під час Дитячої суботи у Центральній міській бібліотеці відбувся майстер-клас «Квітка для мами».

До **Міжнародного дня сім'ї** у відділі галузевої літератури проведений парад книг «Книжкові перлини для всієї родини»; філія № 28 для дітей ВПО підготувала пізнавально-розважальну програму «Родина, як зірка єдина». На майданчику у сквері ж/м Західний бібліотекарі філії № 13 влаштували конкурс малюнків «Намалюй свою родину».

Популяризація дитячої літератури. Робота з юнацтвом і молоддю

Для популяризації дитячої літератури у бібліотеках використовувались різноманітні методи та цікаві ініціативи: бібліознайомства, літературні прогулянки, інтерактивні ігрові програми. Значна увага приділялась творчому розвитку дітей. У приміщенні Центральної міської бібліотеки продовжувались заняття для дошкільнят за проектом «Я навчаюсь». Виконуючи різноманітні вправи в ігровій формі, діти розвивали дрібну моторику; вивчали цифри та букви; навчались вирішувати завдання на логіку. Залюбки свій вільний час діти проводили в ігротечі «DniproGame», де грали в цікаві настільні ігри. Щосуботи для дітей проводилися пізнавальні заняття у гуртку «Експериментаріум». Під час шкільних канікул у філіях проходили заходи з циклу «Канікули в бібліотеці».

З нагоди **Міжнародного дня дитячої книги** у відділі сімейного читання для дітей була проведена літературна вікторина «Зустріч з казкою». У філії № 11 під час літературної прогулянки «На гостину до великого казкаря» бібліотекарі ознайомлювали дітей з виданнями казок Андерсена; діти розповідали про своїх улюблених літературних героїв; розгадували всілякі «читацькі заморочки»; найменші читачі були в захваті від інтерактивної вікторини «Казкові дрібнички».

Бібліотекарі філії № 21 запросили учнів першого класу приватної школи «Біг-Бен» на екскурсію до бібліотеки та розповіли про дитячі книжки і сучасних авторів, презентували книжкову виставку «Такі різні дитячі книжки». У філії № 10 проведений розважальний мікс «Уроки пані Чакалки» - протягом дня бібліотекарі разом з дітьми читали уривки із книги І. Андрусика «Стефа і її Чакалка», грали в інтерактивну гру з героями книги; залюбки взяли участь у фотосесії з «пані Чакалкою». Бібліотекарі філії № 19 з найцікавішими книгами завітали до дитячого садочка № 355. Малята розглядали книги, слухали казки, розказували віршики, відповідали на запитання вікторин та відгадували загадки. У гімназії № 112 бібліотекарі філії № 29 організували для учнів молодших класів свято книги «Мандрі казковими шляхами» у гімназії № 112; для учнів НВК №71 бібліотекарі філії № 31 провели казкову заплутанку «Казку швидко ви впізнаєте, та героїв відгадаєте».

Влітку та на початку осені бібліотекарі філій КЗК «ДМПБ» ДМР у межах корпоративного проекту «**Бібліопікнік**» провели 95 загальноміських заходів на 8 локаціях міста. Щоп'ятниці на дітей чекали різноманітні ігри («Твістер», «Вірю-не вірю», «Перевтілення», «Веселий потяг»), захоплюючі вікторини та загадки, улюблені руханки («Банан», «Чіка-Ріка», «Чіка-Бум», «Зіпсований телефон», «Зоодискотек»). Діти мали можливість погортати або почитати книги, читали вголос. Із задоволенням дівчатка й хлопчики малювали на різноманітні теми та брали участь у творчих майстер-класах. Для дітей та

До Міжнародного дня захисту дітей у Центральній міській бібліотеці для дітей влаштували свято «Солодкий смак дитинства»; для учнів приватної школи «GreenCats». Була влаштована святкова кіндертусовка «Чарівні пригоди казкових фей» з розвагами, конкурсами, вікторинами. Свята для дітей пройшли у філіях № 6,7,11,13. У Бібліотеці української діаспори імені сенатора Джона Маккейна проведена сімейна гра «Книжковий крокодил»; у відділі документів іноземними мовами діти взяли участь у цікавих читаннях «Усмішка Маленького Принца» за казкою Антуана де-Сент Екзюпері. До свята проведені: Книжковий дивограй у філії № 2; Бібліогалявинка «Кольорове дитинство» у філії № 3; TRAVEL BOOK «Щоб сонцю і квітам посміхалися діти» у філії № 6; розважальний мікс «Смакуй літо» у філії № 20; ігрова карусель «Розумні, кмітливі, сміливі» у філії № 23.

Із задоволенням діти відвідували тематичні заходи у філіях. До Дня Вінні-Пуха фахівці відділу заходів та подій підготували та провели костюмовану вечірку з конкурсами та розвагами за мотивами книги Алана Мілна «Вінні Пух» для учнів школи «Green Cat». У філії № 23 з нагоди Всесвітнього дня шоколаду традиційно відбулось шоколадне party для юних читачів. Розповідь доповнили відеопрезентації «Історія шоколаду» і «Цікаві факти про шоколад». Діти активно брали участь у вікторині та квесті; проявили творчі здібності у арт-терапії, під час якої малювали, ліпили та виготовляли обгортки для цукерок. Філія № 29 для своїх юних відвідувачів підготувала шоко-дайджест «День солодкого життя».

Протягом дня діти, які відвідували бібліотеку, дізнавались про історію виникнення свята; отримували цікаву інформацію про шоколад; переглянули книги, в яких мова йде про смаколик; відповідали на запитання вікторини і отримували в нагороду шоколадні цукерки. До Всесвітнього дня кавуна для юних читачів та їх батьків бібліотекарями філії № 11 проведений майстер-клас, під час якого створили яскраві скибочки ягоди з паперу та дізнались багато цікавих фактів про рослину. У філії № 24 відбулось смачне і веселе кавунове свято «Літо, спека і кавун».

24 листопада на 6 локаціях у приміщенні Центральної міської бібліотеки пройшов Фестиваль казки «Дніпро казковий», який відвідали 820 мешканців та гостей міста. Програма фестивалю була насичена цікавими зустрічами з українськими письменниками; ігровими програмами; дорослі взяли участь у дискусійній панелі «Війна. Література. Діти»; всі бажаючі подивились театральну виставу «Пан Коцький»; разом з дітьми було створено велике арт-панно «Чарівне Полотно: Творимо Казковий Світ» та інш.

З метою популяризації дитячої літератури та читання як сімейної традиції у грудні пройшов Національний тиждень дитячого читання, під час якого діти та батьки були ознайомлені з кращими зразками творів українських та зарубіжних дитячих письменників. У бібліотеках проходили голосні читання творів; огляди літератури; літературні вікторини; книжковий діліжанс; літературна планета та інш.

Напередодні Дня Святого Валентина фахівці відділу заходів та подій у приміщенні Центральної міської бібліотеки організували та провели сутінкове party «Love is.....» для учнів ліцею № 21 «Перспектива»; бібліотекарі відділу галузевої літератури Центральної міської бібліотеки провели презентацію книжково-ілюстративної виставки-настрою «Всьому початок є любов». Під час Дня читання вголос «Як тебе не кохати?» у відділі мистецтв відвідувачам була презентована книжкова виставка «Кохання чарівні сторінки», а всі бажаючі мали нагоду почитати біля виставки улюблені ліричні вірші, були переглянуті художні фільми «Листи до Джульєтти» та «До зустрічі з тобою». Старшокласники, які

відвідували філію № 7, були ознайомлені з поетичними творами, представленими на книжковій виставці «Ліричний вернісаж». Бібліотекарі філії № 9 для учасників бібліостудії «Спокуса Любов'ю» розповіли історії кохання, героями яких були Олена і Михайло Теліги, Дмитро Донцов, Улас Самчук, Олег Ольжича. Культурно-мистецька акція «З любові починається життя» за участю Культурного ХАБу «Вугледар – Волноваха» пройшла у філії № 3. У філії № 10 всі бажаючі мали можливість зробити світлини у святковій фотозоні та протягом дня брали участь у літературній дегустації «Обери книгу та закохайся». Юнаки та дівчата взяли участь у фотосесії «Всьому початок любов» у філії № 24. На майстеркласах діти виготовляли «валентинки» та святкові листівки.

Напередодні Міжнародного дня молоді Центральна міська бібліотека перетворилася на справжній центр позитиву для юнаків та дівчат. Учасники «Ночі у бібліотеці» брали активну участь у вікторинах та конкурсах, грали в настільні ігри, сміялися від кумедних фантків та подивилися художній фільм. Святу була приурочена тема у клубі «ПроМова» філії № 10; у філії № 19 для молоді провели вікторину «Бібліо- IQ»; у філії № 24 проведена розважальна програма «Діти та молодь обирають бібліотеку».

Популяризація літератури з естетичного виховання та мистецтва

Активну участь у підготовці та проведенні мистецьких заходів у бібліотеках брали професійні музиканти, композитори, співаки, художники та аматори міста.

Значна кількість заходів проведена у відділі мистецтв з популяризації художнього мистецтва. 425-річчю від дня народження іспанського художника Дієго Веласкеса бібліотекарі присвятили пізнавальну програму «Живописець на ім'я Веласкес», під час якої присутні переглядали документальні фільми про митця. З нагоди 140-річчя з дня народження майстрині пертриківського розпису Тетяни Пати відбувся перегляд фільмів «Всесвітньо невідома Петриківка», «Петриківський розпис за технікою легендарної Тетяни Пати», пройшла презентація книжкової виставки-персоналії «Доля пензлем мальована».

В Арт-галереї відділу мистецтв демонструвались художні роботи професійних художників та аматорів; влаштовувались виставки талановитих дітей та молоді та художніх робіт учнів ДДХШ № 1 та ДДХШ № 2. Архітектор, художник-аматор Ганна Клопко у відділі мистецтв презентувала виставку малюнків «Привіт, Весно!», створених дітьми, вихованцями її творчої майстерні. У відділі пройшли презентації виставок дніпровських майстринь: «Жіночі прикраси - вишуканість витримана часом» від Олени Дацик; «Прикрась свій дім» від Людмили Сапронової; «Фантазія кольорів та квітів» від Людмили Артеменко; переселенка з Маріуполя Тетяна Кузмичова презентувала творчі роботи на виставці «З Маріуполем у серці творчість без меж». У відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки відбулась презентація виставки картин Ольги Глущенко «На крилах творчості». Художниця, переселенка із Маріуполя; мати, яка чекає третій рік поспіль сина із ворожого полону, представила картини, які змогла вивезти із окупованого міста.

З нагоди 100-річчя відомого художника і скульптора Вадима Сідура, у Бібліотеці української діаспори ім. Джона Маккейна відбулась лекція «Між болем та любов'ю» від фахівців Музею Вадима Сідура, у якій мова йшла про те, як зароджувалася та розвивалася

модерністська лексика творчості художника у багатогранності історичних, життєвих та естетичних аспектів. Поціновувачі творчості митця відвідали презентацію виставки репродукцій скульптур талановитого митця, розташовану у холі Центральної міської бібліотеки. У філії № 10 була присвячена зустріч «Талановитий художник і поет» у розмовному клубі «ПроМова», учасники якої переглянули відеовернісаж робіт митця та ілюстровані буклети з роботами художника.

Для популяризації творчості відомих українських та зарубіжних композиторів та пам'ятних дат проведені: музичний лекторій «Музична подорож у світ історії фортепіано» за участю учнів фортепіанного відділу ДДМШ № 3 до Міжнародного дня фортепіано; кінопоказ художнього фільму «Зелена книга» до Міжнародного дня джазу; літературно-музичний вечір «Мелодії «Співаючих вітрів» за участю поетів і композиторів Дніпра; концерт-спомин «Моє життя - обірвана струна» до 75-річчя від дня народження українського співака і композитора Василя Івасюка; вечір пам'яті «Старі фотографії» присвячений Кузьмі Скрябіну. У лекційній залі пройшов концерт «Від бароко до сьогодення» за участю оперної співачки Аліни Ворох та її доньки, піаністки Аліси-Марії Ворох (Одеса).

У Кіноклубі «Перлини українського кіно» Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна відбулись перегляди українських кінострічок, створених за мотивами творів українських письменників: «Украдене щастя», «Наталка Полтавка», «Сватання на Гончарівці», «Тіні забутих предків», «Тигролови»; «Дорога на Січ»; «Москаль чарівник»; «Меланхолійний вальс» та інш. Відділ Бібліотека української діаспори виступив партнером Фестивалю мандрівного кіно «DOCUDAYS».

Популяризація культурної і літературної спадщини зарубіжних країн

Протягом звітного року філії закладу активно популяризували надбання зарубіжної культури та літератури. Бібліотекарі відділу літератури іноземними мовами Центральної міської бібліотеки за допомогою масових заходів і книжкових виставок розкривали багатомовний фонд, створювали умови для самоосвіти користувачів.

У відділі документів іноземними мовами ЦМБ проходили тематичні зустрічі у English-Speaking Club та курси німецької мови «Deutsch für alle» (Німецька для початківців), відбулися презентації виставки плакатів «Намалюй мені Кафку» та мандрівної виставки малюнків-коміксів Ніколаса Малера до ювілейної програми «КАФКА 2024». Філії КЗК «ДМПБ» ДМР проводили заходи з популяризації літератури, отриманої за проектом «Польська полиця в Україні», впровадженого Українським інститутом книги спільно з Інститутом книги Польщі за підтримки Міністерства культури та національної спадщини Польщі.

До 460-річчя Вільяма Шекспіра у відділі мистецтв ЦМБ пройшов перегляд художнього фільму «Приборкання норовливої»; у Кіноклубі філії № 21 шанувальники творчості класика подивились художній фільм «Анонім»; у філії № 6 відвідувачам була представлена коментована книжкова виставка «Вічна таїна любові». Бібліотекарі філії № 10 провели літературний гід «Екранізовані твори Шекспіра» та ознайомили читачів із книгами, за якими були зняті художні фільми. До 215-річчя від дня народження американського прозаїка і поета Едгара По філії № 31 проведений літературний бенедіс «Найвитонченіший художник, справжній аристократ літератури». У відділі сімейного

читання ЦМБ відбувся огляд літератури «Письменник іронії та надії», присвячений 180-річчю від дня народження французького прозаїка Анатолія Франса.

У 2024 році виповнилось 180 років книзі Олександра Дюма «Три мушкетери», з цієї нагоди бібліотекарі філії № 19 влаштували літературний ювілей «Олександр Дюма: «Три мушкетери» та запропонували перечитати (або й почитати вперше) роман про інтриги при дворі короля Людовика XIII та захоплюючі пригоди мушкетерів. Шанувальникам творчості Сомерсета Моєма бібліотекарі філії № 20 підготували літературний портрет «Сомерсет Моєм - біографія в портретах» за виставкою літератури, присвяченою 150-річчю від дня народження французького письменника. З нагоди 120-річчя від дня опублікування роману Джека Лондона «Морський вовк», бібліотекарі філії № 31 провели літературний огляд «Книга - ювіляр: «Морський вовк».

До свята миру і єдності, **Дня Європи**, проведений книжковий бібліоглобус «Цікавинки Європи» для відвідувачів відділу галузевої літератури Центральної міської бібліотеки; бібліотекарі філії № 3 влаштували для дітей пізнавальну гру-мандрівку «Країнами та континентами»; маленькі читачі філії № 6 здійснили книжкову мандрівку «У книжок немає кордонів»; на дитячому майданчику біля приміщення філії № 9 діти та їх батьки були ознайомлені з книгами європейських авторів країн під час дозвілєвої програми «Україна – це Європа»; філія № 11 провела інформкалейдоскоп «Відкрий Європу для себе»; у філії № 18 відбувся коментований огляд літератури «З Європою у серці»; всі бажаючі мали можливість взяти участь у Google-вікторині «12 кроків Європою», запропонованій на бібліотечній сторінці філії № 22.

7. Програмно - проєктна діяльність

Одним з пріоритетних завдань проєктної діяльності закладу у 2024 році було залучення позабюджетних коштів на створення проєктів всебічного розвитку.

Фахівці КЗК «ДМПБ» ДМР розробили та надіслали до різних інституцій на отримання фінансової підтримки 12 проєктних заявок та одну конкурсну заявку (на отримання добірки дитячих книг від «СторіЯ»). Тематику та направленість розроблених проєктних заявок можна розділити за декілька напрямками:

- створення інклюзивних та безпечних просторів: організація безпечних та комфортних просторів в бібліотеках-філіях міста для вразливих груп населення, таких як внутрішньо-переміщені особи, ветерани, люди похилого віку та особи з інвалідністю, психосоціальна підтримка (9 проєктних заявок)

- впровадження автоматизованих систем бібліотечного обслуговування: інтеграція сучасних бібліотечних систем (Koha) для автоматизації процесів обліку, каталогізації та обслуговування користувачів (1 проєктна заявка)

- створення цифрових архівів та баз даних – оцифрування цінних архівних матеріалів, книжкових фондів (2 проєктних заявки)

Протягом року продовжувалася реалізація проєкту, який був підтриманий наприкінці 2023 року - «Мережевий бібліотечний шелтер» від БФ «Бібліотечна країна» (створення куточка - робочого місця з ноутбуком та книгами для колег-бібліотекарів, які працюють без матеріально-технічної бази та віддалено від своєї аудиторії та фондів). В межах реалізації заходів проєкту були проведені ЗУМ-конференції з теми взаємодії бібліотек, здійснювався інформаційний супровід проєкту (спілкування з учасниками та кураторами проєкту), отримано книги та обладнання - ноутбук, гарнітура. Були проведені зустрічі в «Шелтері» з колегами-бібліотекарями: Вікторією Лісогор, директором

центральної міської бібліотеки ім. В.Г.Короленка м.Маріуполь, Мариною Радюшиною, бібліотекарем КЗ «Лисичанська публічна бібліотечна система» та Іриною Перепелицею, директором дніпровської центральної державної науково-технічної бібліотеки гірничо-металургійного комплексу.

Крім цього заклад отримав підтримку та успішно реалізував одразу два проєкта з реінтеграції та психологічної підтримки ВПО, а саме: «Ігротека DniproGame» від Української освітньої платформи (мета проєкту - розвиток комунікативних здібностей, живого спілкування дітей та підлітків, допомога в адаптуванні та інтегруванні ВПО, сприяння згуртованості громади і полегшенню наслідків війни шляхом створення відкритої мобільної ігротеки на базі центральної міської бібліотеки) та проєкт «Твій простір турботи UmbrellaHub» від Українського культурного фонду, де заклад виступав партнером.

В межах реалізації проєкту «Ігротека DniproGame» на базі центральної міської бібліотеки було організовано спеціально облаштований комфортний простір для проведення Ігротеки. Для цього було придбано 6 столів, 20 пластикових стільців, 34 настільних ігор на загальну суму 85 930,00 грн. Для реалізації комунікаційної стратегії були виготовлені банери та плакати, які використовувалися при проведенні загальноміських заходів поза межами бібліотеки. Реалізація проєкту дозволила створити комфортні умови для проведення ігрових зустрічей в безпечному місті (бібліотека має власне укриття), вивела дітей з онлайн-життя, надала рівні можливості для користувачів різних вікових категорій та статусу, зменшила рівень тривожності та покращила їх психоемоційний стан, відкрила нові перспективи якісного реалізованого та наповненого життя.

Основними заходами проєкту «Твій простір турботи UmbrellaHub» стало проведення занять з нейрографіки, майстер-класів з ліплення глини, петриківського розпису, театральної студії, занять з психологом в центральній міській бібліотеці протягом 4,5 місяців.

Протягом літа поточного року всі бібліотеки-філії взяли участь у корпоративному проєкті «Бібліопікнік». Проєкт було реалізовано протягом червня-серпня, 1 раз на тиждень, щоп'ятниці, з 16-19 години. Всього відбулося 90 загальноміських заходів, в яких взяло участь понад 2500 осіб різного віку та статі, з них більше 500 осіб – ВПО.

Ще 26 заходів було проведено у складі загальноміського проєкту «Дніпро. Разом. Літо-2024» в рамках програми Бориса Філатова «Культурна Столиця».

Фахівці відділу проєктної діяльності підготували та надіслали презентаційний пакет документів цього проєкту до Української бібліотечної асоціації на Всеукраїнський конкурс на здобуття звання «Бібліотека року» для бібліотек України. Комунальний заклад «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради отримав Почесне звання «Бібліотека року» в номінації «середні бібліотеки», а також Спеціальну відзнаку Секції працівників публічних бібліотек «за охоплення».

В рамках проєкту «Бібліопікнік» з червня по вересень на різних локаціях міста бібліотекарі успішно впроваджували нові інтерактивні заходи з промоції читання. Просто неба проходили конкурси, презентації книжок, майстер класи. «Ігри + діти = веселе літо!» - під таким девізом пройшло літо - 2024.

Бібліотеки КЗК «ДМПБ»ДМР приймали активну участь у проєкті «Канікули з бібліотекою» Мета проєкту – поширити інтерес дітей до української літератури.

Відділ організації заходів і подій продовжував роботу над проєктом «Українською, будь ласка!» для допомоги мешканцям міста у вивченні української мови, розважальної - пізнавальної програми в рамках Комплексу заходів «Дніпро. Разом. Літо 2024»; Продовжили працювати за проєктами: «Я навчаюсь»(підготовка до школи); «Lib» творча

ізостудія, де діти навчаються малюванню.

У 2024 році розпочала роботу театральна студія «Library Team», вихованці якої неодноразово виступали на різноманітних заходах Закладу.

Популярністю серед читачів користувався проєкт «Літературні зустрічі» - цикл оглядів від завідувачої відділу сімейного читання Центральної міської бібліотеки Олени Петренко. Огляди були присвячені: 150-річчю від дня народження С. Моема; 95-річчю від дня народження Ю. Мушкетика; 180-річчю від дня народження А. Франса; 175-річчю від дня народження П. Мирного «Новатор Панас Мирний»; 150-річчю від дня народження М. Черемшини «У серці карби...»; 130-річчю від дня народження О. Гакслі; 100-річчю від дня народження П. Загребельного; 160-річчю від дня народження М. Коцюбинського; 120-річчю від дня народження М. Бажана; 135-річчю від дня народження О. Вишні; 125-річчю від дня народження Г. Косинки.

Активну проєктну діяльність проводив колектив відділу документів іноземними мовами ЦМБ. За грантом Гьоте-Інституту в Україні реалізуються проєкти:

«Мова. Культура. Німеччина». Робота за проєктом дозволяє забезпечити читачів новими книжками, а також користування тимчасовим книжковим абонементом.

Протягом року також реалізовано проєкти:

«Енциклопедія для дітей». Просвітницький проєкт для популяризації читання.

«Цікаве читання - онлайн» з популяризації читання.

«Літературоманія». Вистави про літературознавство та письменників.

«Поетична сторінка». Вистави з популяризації поезії багатомовного світу.

«Вперше Українською!». Просвітницький проєкт з популяризації перекладів українською світової літератури.

«English-Speaking Club» - розмовний клуб англійської мови для бажаючих покращити навички спілкування.

«Deutsch für alle» - Курси німецької для початківців.

Бібліотека на Криворізькій реалізувала відео-проєкт «Книга тижня».

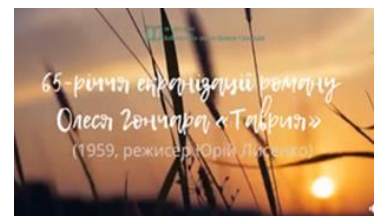
Бібліотека на проспекті Поля в рамках проєкту «Кіносеанс у бібліотеці» презентувала читачам кіноромани.

За підтримки україно-швейцарського проєкту «Психічне здоров'я для України» (МН4U) у новому форматі для підлітків пройшла інтерактивна освітня гра «Mental Trek». У легкій та доступній формі діти навчалися як зберігати емоційну рівновагу, долати страхи, протидіяти булінгу та підтримувати інших. Метою гри було не тільки пояснити важливість ментального благополуччя, а й позбутися стереотипів про людей із психічними розладами. Активні обговорення, приклади з життя та дієві рішення допомогли підліткам краще розуміти, як піклуватися про себе та інших.

8. Профілювання бібліотек

Бібліотека ім. Олесея Гончара - Гончарівський інформаційний центр. Завдяки наполегливій роботі завідувача філії № 2 Валентини Вуколової Гончарівський інформаційний центр продовжує розвиватися.

Постійно збираються нові матеріали для поповнення «Літературної світлиці Олесея Гончара», проводяться заходи присвячені Олесею Гончару. З нагоди 106-річниці від дня народження видатного письменника і громадського діяча Олесея Гончара і до 65- річчя екранізації його роману «Таврія» фахівці філії підготували історичну мультимедію

подорож. Фільм є унікальним свідченням свого часу, середини ХХ століття.

У квітні 2023 році Бібліотека ім. Олесь Гончара активно долучалася до міських заходів щодо вшанування пам'яті Олесь Гончара. Фахівці бібліотеки брали участь у Всеукраїнських Гончарівських читаннях- 2024. "Слово Олесь Гончара: голос поколінь", які проходили у Центрі культури української мови імені Олесь Гончара ДНУ ім. Олесь Гончара.

В 2024 році виконалось 5 років з дня присвоєння бібліотеці імені Олесь Гончара. З нагоди цієї дати філією підготовлена мультимедійна презентація «Історія в світлинах. Від Гончарівської світлиці до бібліотеки імені Олесь Гончара». (<https://www.facebook.com/sholohova.dp.ua/videos/354228077015644>).

Продовжується робота над поповненням повнотекстової БД «Гончаріана» та картотекою «Олесь Гончар: письменник, особистість, громадський діяч».

Центр популяризації пісенної спадщини Соломії Крушельницької (Бібліотека на Соломії Крушельницької) та Бібліотека популяризації творчості Валеріана Підмогильного (Бібліотека у Придніпровську) проводять активну роботу зі збору та систематизації матеріалів про життя і творчість Соломії Крушельницької та Валеріана Підмогильного.

9. Рекламно-іміджова діяльність

Одним із пріоритетних напрямків діяльності КЗК «ДМПБ» ДМР була реклама книги, читання та бібліотек, забезпечення комфортності обслуговування для всіх категорій користувачів. Протягом року філії співпрацювали з громадськими і благодійними організаціями, творчими спілками, закладами освіти і культури. Партнерами у проведенні заходів були: Goethe-Institut в Україні, Центр польської культури ім.

К. Войтили, КП «Музей історії Дніпра» ДМР, Туристично-інформаційний центр Дніпра (ТІЦ), Музей Вадима Сідура, КЗ «Музей супротиву Голодомору» ДМР, ГО «Пласт. Станція Дніпро», Центр «ЯМаріуполь. Дніпро» та інші. У філії № 3 відбувались заходи за участю Культурного ХАБу «Вугледар-Волноваха». Бібліотекарі філії № 9 організували цікаві заходи для дітей переселенців у Сіверськодонецькому дитячо-юнацькому комплексі «Юність». Філія № 23 активно співпрацювала з фахівцями Дніпровського міського центру соціальних служб та Чечелівською районною організацією Червоного Хреста. Бібліотекарі філії № 10 організували спільні заходи з Благодійним фондом «Серця неспокойні». Вже декілька років тісно співпрацюють з філією № 28 Благодійний фонд «Стефанія» та член організації «Червоного Хреста» Любов Крісанова. Бібліотекарів філій № 9,10 та 23 з радістю чекали на заходах у Територіальних центрах соціального обслуговування. З метою ознайомлення з діяльністю бібліотек та популяризації читання у філіях проводились екскурсії для учнів різних навчальних закладів, значна кількість заходів проводилась у школах, гімназіях та ліцейх міста, серед яких: КЗО «СЗШ № 91» ДМР; КЗО «НВК № 99»; гімназії №№ 49,57,68,77,79; Дніпровський ліцей № 21 «Перспектива»; Дніпровський техніко-економічний ліцей 61 «Ерудит»; Дніпровський ліцей № 148 «Планета щастя»; Дніпровський україно-французький ліцей № 126 ДМР та інші. Різноманітні пізнавально-розважальні заходи були проведені для вихованців: КЗДО № 334 «Горобинка» ДМР, КЗДО № 355 ДМР, КЗДО № 162 ДМР; учнів приватних шкіл «Green Cat» та «Вільні»; ДЮЦ «Штурм». У січні в Центральній міській бібліотеці пройшла розважальна програма «Дніпро. Різдво. Разом. Бібліотеки», під час якої директори шкіл були ознайомлені з

роботою бібліотеки. Присутні послухали міні-лекцію про святкування та традиції різдвяно-новорічних свят та подивились міні-виставу «Коляда паті» від співробітників КЗК «ДМПБ» ДМР.

Другий рік поспіль філії брали участь у заходах за проектом «Бібліопікнік» та влаштовували розважально-пізнавальні програми в рамках комплексу заходів «Дніпро. Разом. Літо 2024», які проводились на різних локаціях міста і зібрали тисячі відвідувачів. Подією стало те, що бібліотекарі взяли участь у Всеукраїнському Фестивалі для дітей та підлітків «Різні Разом» у м. Києві, де поділились своїм досвідом проведення заходів під час «Бібліопікніків». Цього року був започаткований ряд заходів «Бібліопікнік крокує містом», під час яких бібліотекарі навідувались до учнів молодших класів та рекламували кращі дитячі видання, проводили цікаві пізнавальні заходи і запрошували їх стати читачами бібліотек.

З метою реклами бібліотеки і дитячої творчості у філії № 10 разом з партнерами КЗПО «Центром розвитку і дітей та молоді «СтартУм» провели презентацію патріотичної виставки «Мальовнича Україна», присвяченої річниці дню народження великого Кобзаря.

У листопаді в Центральній міській бібліотеці був влаштований Фестиваль казки «Дніпро Казковий», який відвідало близько 900 мешканців та гостей міста. Програма Фестивалю була насичена цікавими локаціями, зустрічами і подіями, які стали чудовою рекламою книг і бібліотек.

З лютого по вересень філії брали участь у проєкті «Письменники, короновані словом» Регіональної кампанії «Читаємо разом», під час якої популяризували серед читачів твори українських письменників Юрія Андруховича, Андрія Кокотюхи, Люко Дашвар, Світлани Талан та Василя Шкляра.

Літературно-музичні заходи у філіях відбувались за участю Дніпровської академії музики, Дніпровської дитячої музичної школи № 15 імені Миколи Різоля, Дніпровської школи мистецтв ім. О. Гончара ДМР, ДДМШ №19; Асоціації композиторів Дніпра, Обласної організації НСПУ, Дніпровської школи української культури та мистецтв ім. О. Гончара, Художньої студії «Арт квадрат» та інш. Шанувальники живопису мали можливість ознайомитися з творчими роботами учнів ДДХШ № 1, відвідували презентації художніх виставок. На протязі року свої роботи презентували: дніпровський художник і волонтер Анатолій Меньків; архітектор і художник-аматор Ганна Клопко. Мешканці міста були ознайомлені з творчими роботами майстринь: Олени Дацик, Юлії Синицина, Ольги Степаненко, Ольги Шендрик, Людмили Артеменко, Олени Заїкіної, Олени Лазько.

Підвищенню іміджу бібліотек сприяло відкриття у 9-ти філіях безкоштовних розмовних клубів «ПроМова», які стали осередком популяризації та вдосконалення української мови мешканців міста. Протягом року філії брали участь у різноманітних акціях та флешмобах, метою яких було привернути увагу до книги, читання і бібліотек: акція «Бібліотека есо-friendly»; «Козацький Free-Style – голос нескореної України», в рамках обласного конкурсу «Скарби Дніпропетровщини: вивчаємо, цінуємо, популяризуємо»; флешмоб до Великодня; акція «Подаруй бібліотеці українську книгу»; спільна промоакція «Літо час нових знайомств і пригод!»

філій № 19 та № 20 у шкільному літньому таборі НВК № 66; Всеукраїнська акція «Сонях» до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за Незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України; акція «Дякуємо нашим захисникам» до Дня захисників та захисниць України, під час якої Дніпровські міські публічні бібліотеки приєдналися до акції Департаменту гуманітарної політики «Скринька для ЗСУ»; Благодійна акція «Подаруй свято воїну» до Дня Святого Миколая.

Сторінки філій у Facebook стали інструментом популяризації бібліотек: підписників зацікавлювали різноманітними публікаціями про літературне життя та актуальною інформацією. Соціальні мережі Telegram, YouTube, TikTok та Instagram використовувались для підтримки контактів із різними категоріями користувачів, розповсюдження інформації про заходи та можливості бібліотек. Протягом року було розміщено 7964 публікацій: у Facebook – 6027, у Telegram – 1274; у Instagram – 510; у YouTube – 153. Для анонсу масових заходів розроблялись афіші, які розміщувались у приміщеннях бібліотек та сторінках бібліотек у Facebook, Telegram.

Протягом звітного року працівники КЗК «ДМПБ» ДМР працювали над створенням комфортного бібліотечного простору для творчості й навчання, відпочинку і спілкування відвідувачів; часто бібліотечний простір використовувався як фото-зона; відвідувачі мали можливість безкоштовно скористатися WI-FI та електронними ресурсами.

10. Управління. Розвиток бібліотечного персоналу

Одним із основних факторів успішної діяльності бібліотечного закладу є ефективність використання людських ресурсів, сприяння розвитку активної творчої позиції працівників та партнерські взаємовідносини в колективі.

Протягом звітного року адміністрація КЗК «ДМПБ» ДМР організувала роботу структурних підрозділів з урахуванням вимог воєнного стану в країні.

В закладі працювало 210 співробітників, з них - 156 бібліотечних працівників, 10 співробітників знаходилися у відпустці без збереження заробітної плати, з яких 9 – перебувають за кордоном. На різні посади було прийнято 13 бібліотечних фахівців. На виконання Програми підтримки та розвитку молодих бібліотекарів «Бібліотечна молодь» на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Дніпровської міської ради від 22.09.2021 № 20/10 (зі змінами), щомісячно матеріальну допомогу у розмірі 2440 грн. отримували 14 фахівців віком до 35 років. 7 співробітників здобувають освіту у закладах різного рівня.

Постійне навчання та підвищення кваліфікації є не лише необхідністю для професійного росту, але й основою для забезпечення високоякісного та сучасного обслуговування користувачів, яке відповідає актуальним викликам та потребам суспільства. Саме тому працівники закладу щороку приймають участь у заходах з підвищення кваліфікації різного рівня, діляться власним досвідом. Так, у 2024 році, працівники відділу проєктної діяльності взяли участь у 8 тренінгах, воркшопах в режимі онлайн/офлайн та 10 ЗУМ-конференціях/сесіях. У квітні головний бібліотекар відділу проєктної діяльності взяла участь в Лабораторії творчої майстерності «Презентуємо себе - презентуємо бібліотеку: ключові аспекти роботи крізь призму сьогодення» з презентаційною доповіддю «Проєктна діяльність як інструмент позитивних змін».

Співробітники методичного відділу взяли участь в обласній квітневої школі «Методична робота в реаліях воєнного часу: досвід подолання викликів, збереження традицій, нові вектори розвитку».

Фахівці структурних підрозділів закладу також брали участь в заходах з підвищення кваліфікації, які проводили Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія, Дніпропетровський фаховий мистецько-

художній коледж культури, Всеукраїнська екологічна ліга, Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого та інші. Серед форм навчання – презентації, онлайн-зустрічі, офлайн-зустрічі, онлайн-семінари, онлайн Школа методистів, вебінари, тренінги, тестування на платформі «Дія. Освіта», освітній серіал «Мобільний фотограф», клуб молодих авторів та інші.

11. Фінансове утримання

КЗК «ДМПБ» ДМР є бюджетною організацією, розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня від головного розпорядника – департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради. Фінансування закладу здійснюється за рахунок місцевого бюджету на підставі кошторису доходів і видатків. Основні кошторисні показники фінансування закладу у 2024 р.:

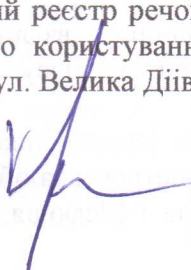
1. Фактичне надходження коштів з місцевого бюджету – 49 099 722, 02 грн.
2. Витрати на заробітну плату з нарахуваннями – 38 680818, 1 грн.
3. Витрати на забезпечення діяльності бібліотек:
 - господарчі товари – 30 000,00 грн.
 - придбання технічних засобів – 0, 00 грн.
 - послуги поточних ремонтів: 1 306 062, 89 грн.
 - інші витрати (комунальні послуги, технічне обслуговування) – 9 082 841, 03 грн.
 - забезпечення діяльності укриттів – 1 195 939, 44 грн.
 - послуги охоронної та пожежної сигналізації – 1 488 735 грн.
4. Позабюджетні надходження – 1 298 561, 33 грн.
 - у тому числі:
 - від платних послуг – 132 901, 00 грн.
 - від оренди приміщень – 12 579, 34 грн.
 - від реалізації майна – 42 215, 00 грн.
 - благодійні внески та дарунки – 6763 книги на суму 1 023 610, 99 грн.
 - гранти – 76 455 грн.

12. Розвиток матеріально-технічної бази

Одним з пріоритетних напрямків роботи закладу, визначених у Програмі діяльності КЗК «ДМПБ» ДМР на 2024 рік, є модернізація матеріально-технічної бази. Протягом року були укладені договори на послуги з водо-, тепло-, електропостачання, водовідведення, технічне обслуговування пожежної та охоронної сигналізації, послуг з утримання та обслуговування будинків. (Розділ 11)

За результатами роботи щодо державної реєстрації права власності на будівлі та приміщення було оформлено право власності на 4 об'єкти за адресами: філії – просп. Миру, 18; вул. Німецька, 57; пров. Парусний, 12; гаражі - вул. Смараглова, 3Л. На 9 об'єктів було отримано рішення про відмову в проведенні реєстраційних дій: вул. Щепкіна, 10; вул. Писаржевського, 7; просп. Мануйлівський, 3; вул. Козака Мамаєва, 28; просп. Героїв, 11; вул. Калинова, 47; пров. Крушельницької, 6; вул. Данила Галицького, 29; вул. Повітрофлотська, 4. У Державний реєстр речових прав на нерухоме майно були внесені відомості про право постійного користування земельними ділянками (вул. Воскресенська, 23, вул. Лікарняна, 48А, вул. Велика Діївська, 418А).

Директор

Юлія БАРДУКОВА